

ÅRSREDOVISNING

Folksam LO Fondförsäkringsaktiebolag(publ)

2019



Finansiella rapporter

Förvaltningsberättelse	3
Resultaträkning	11
Rapport över totalresultat	11
Balansräkning	12
Rapport över förändringar i eget kapital	14
Kassaflödesanalys	15

Noter

Not 1	Redovisningsprinciper	16
Not 2	Upplysningar om risker	25
Not 3	Premieinkomst	36
Not 4	Övriga tekniska intäkter	36
Not 5	Intäkter från avtal med kunder	36
Not 6	Utbetalda försäkringsersättningar	37
Not 7	Driftkostnader	37
Not 8	Kapitalavkastning, intäkter	37
Not 9	Orealiserade vinster på placeringstillgångar	38
Not 10	Kapitalavkastning, kostnader	38
Not 11	Orealiserade förluster på placeringstillgångar	38
Not 12	Nettoresultat per kategori av finansiella instrument	39
Not 13	Bokslutsdispositioner	40
Not 14	Skatt på årets resultat	40
Not 15	Andra immateriella tillgångar	41
Not 16	Aktier och andelar	41
Not 17	Obligationer och andra räntebärande värdepapper	41
Not 18	Övriga finansiella placeringstillgångar	41
Not 19	Fondförsäkringstillgångar	42
Not 20	Finansiella tillgångar och skulder	42
Not 21	Förväntade återvinningstidpunkter för tillgångar och skulder	45
Not 22	Övriga fordringar	46
Not 23	Förändringar i eget kapital	46
Not 24	Aktiekapital	46
Not 25	Disposition av företagets vinst eller förlust	46
Not 26	Oreglerade skador	46
Not 27	Fondförsäkringsåtaganden	47
Not 28	Pensioner och liknande förpliktelser	47
Not 29	Övriga skulder	47
Not 30	Uppskjuten skatteskuld	48
Not 31	Ställda säkerheter	48
Not 32	Eventualförpliktelser	48
Not 33	Upplysningar om närstående	49
Not 34	Medelantal anställda samt löner och ersättningar	51
Not 35	Tvister	53
Not 36	Väsentliga händelser efter balansdagen	54

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören (vd) för Folksam LO Fondförsäkringsaktiebolag (publ) (Folksam LO Fondförsäkring) med organisationsnummer 516401-6619 avger härmed årsredovisning för 2019, företagets 21:e verksamhetsår.

Ägarförhållanden och koncernstruktur

Folksam LO Fondförsäkring ägs till 51 procent av Folksam ömsesidig livförsäkring (Folksam Liv), organisationsnummer 502006-1585, och till 49 procent av LOs Försäkringshandelsbolag, organisationsnummer 969655-5870. Folksam Liv är moderföretag i en koncern där Folksam LO Fondförsäkring ingår som dotterföretag. I Not 33 "Upplysningar om närstående", ges en detaljerad beskrivning av Folksam och de relationer som finns mellan de ingående företagen.

Verksamhet

Folksam LO Fondförsäkrings kärnverksamhet är att erbjuda fondförsäkring för kollektivavtalad tjänstepension. Företagets uppgift inom ramen för detta är att bedriva försäkringsrörelse med anknytning till värdepappersfonder. Verksamheten är helt inriktad mot marknaden för kollektivavtalade tjänstepensioner och har i huvudsak omfattat administration och förvaltning av pensionsmedel, som avsätts enligt pensionsöverenskommelser mellan parterna på arbetsmarknaden.

Väsentliga händelser under året

Under 2019 har Folksam LO Fondförsäkring tagit ännu ett steg i utvecklingen mot en modernare IT-plattform genom att flytta över ett strategiskt bestånd till nya målplattformen. Flytten berörde drygt 400 000 försäkringar inom avtalsområde SAF-LO 2014 och är en viktig del i företagets målsättning mot en affärsflyttning och för Folksamgruppens strategi för framtida systemstöd.

Under hösten har entrélösningen för SAF-LO 2014 och KAP-KL/AKAP-KL förändrats. Det har tidigare funnits en regel för omplacering av hela pensionskapital till Entré 25, denna regel gällde vid ändring till temporär utbetalningstid före 65 års ålder (resp. 67 år) samt vid utbetalning i samband med dödsfall och partiellt uttag. Denna regel är borttagen och det innebär att för samtliga kunder sker en omfördelning, från 56 års ålder, mellan aktiefonder och räntefonder och kunden flyttas stegvis mellan produktens åldersanpassade kategorier för att slutligen placeras i Entré 25 vid 67 års ålder.

Ändring har även genomförts i samband med kundens val av fonder i det fria utbudet, bl.a. erbjuds större flexibilitet vid val av entréfond i kombination med fonder i det fria utbudet. Parterna har även utökat kraven vad gäller hållbarhet vilket inneburit att Folksam LO Fondförsäkring förtydligat hållbarhetsinformationen på hemsidan för att öka transparensen och göra det lättare för kunderna att jämföra fonder ur ett hållbarhetsperspektiv.

Folksam LO Fondförsäkring har deltagit på Kommunals och Målaresförbundets kongresser under året. Företaget har även bjudit in till tvärfackliga seminarier med syftet att ge information och verka för insyn om vad som händer i företaget.

Folksam LO Fondförsäkring har under året fortsatt att utveckla hållbarhetsarbetet med fördjupade dialoger med våra utvalda fondbolag. Dialogen avser bland annat hur fondbolagen arbetat med att lyfta sitt hållbarhetsarbete under året, vilket resultat deras påverkansdialoger haft samt deras framtida planer ur ett hållbarhetsperspektiv. Dessutom har diskussioner förts hur Folksam LO Fondförsäkring tillsammans med fondbolagen kan utveckla hållbarhetsarbetet.

Under 2019 delades för första gången företagets hållbarhetspris Ledstjärnan ut. Priset instiftades 2018 i samband med företagets 20-årsjubileum för att uppmärksamma människor som visar vägen i vardagen och verkligen agerar för att göra skillnad inte bara för sig själva utan för alla. Priset kommer att delas ut vartannat år till en medlem i LO-förbunden som utmärkt sig med insatser för hållbarhet. 2019 års Ledstjärna delades mellan två medlemmar från Livsmedelsarbetareförbundet, Michelle Malmberg samt Berit Starkenberg.

Företaget har ingått avtal med Allfunds vilket ger möjlighet att använda en fondhandelsplattform för fondhandeln. Plattformen kommer underlätta och modernisera fondhandeln gentemot fondbolagen.

Regelverk

Lagen om försäkringsdistribution, (FDL/IDD), trädde i kraft den 1 oktober 2018 för försäkringsförmedlare och försäkringsföretag som distribuerar försäkringar, med undantag av de bestämmelser som avsåg distribution av tjänstepensionsförsäkringar, som trädde i kraft 1 oktober 2019. Lagen innehåller åtgärder för att öka skyddet för kunder och skapa mer likartade konkurrensvillkor på marknaden. De svenska reglerna går på vissa områden längre än EU-reglernas minimikrav. Affärsmodeller, avtal, dokumentations- och informationsmaterial, utbildning samt ersättningar till anställda påverkas.

Den 1 januari 2019 trädde lagen om AGI (Arbetsgivardeklaration på individnivå) i kraft, vilket innebär förändringar i hur Folksam LO Fondförsäkring som arbetsgivare redovisar skattepliktiga utbetalningar och avdragen skatt till Skatteverket. I och med det nya regelverket görs rapporteringen på individnivå och aggregerad nivå istället för som tidigare, summerat på bolagsnivå.

Den 13 november 2019 sa riksdagen ja till regeringens förslag om nya regler för tjänstepensionsföretag, som är en ny typ av företag som vid sidan om försäkringsföretagen får meddela tjänstepensionsförsäkring. Samtidigt med beslutet gjorde riksdagen fyra så kallade tillkännagivanden. Det innebär att riksdagen ställde sig bakom regeringens förslag, men samtidigt uppmanade regeringen att göra förnyade överväganden och skyndsamt återkomma med ytterligare förslag i de delar som berörs av tillkännagivandena. Det innebär att det kan bli aktuellt med ändringar i lagen om tjänstepensionsföretag förhållandevis snart efter att den har trätt i kraft.

Ekonomisk översikt

Försäljning och marknad

Den 31 december 2019 hade företaget totalt 674 808 (561 872) kunder. Antalet kunder med överförd premie uppgick till 256 138 (257 761).

Antalet avtal inom avtalspension uppgick per den 31 december 2019 till 786 843 (780 050) avtal, varav det största avtalet är Avtalspension SAF-LO och SAF-LO 2014 med 675 915 (670 366) avtal. Övriga avtal är AKAP-KL/KAP-KL med 88 565 (88 673) avtal, ITPK 5 434 (5 582) avtal, PA-KFS 1 453 (1 495) avtal, PA03 4 395 (4 433) avtal, KFO-LO 5 781 (4 298) avtal samt övriga avtal 5 300 (5 203).

Premieinbetalningar och utbetalningar

Folksam LO Fondförsäkring är det största fondförsäkringsföretaget på kollektivavtalad tjänstepension på marknaden och under 2019 betalade kunderna in 7 925 (7 405) miljoner kronor i premieinbetalningar. Företagets premieinbetalningar ökade under verksamhetsåret främst tack vare ökat antal inflyttar men även på grund av ett något högre medelvärde avseende inbetalningar främst inom Avtalspension SAF-LO 2014.

Företagets utbetalningar ökade och uppgick till 1 616 (1 325) miljoner kronor. Ökningen i utbetalningar berodde delvis på ändring av utbetalningstermin till månadsvis för samtliga avtal inom Avtalspension SAF-LO. De avtal som tidigare inte haft månadsvisa utbetalningar har historiskt betalats ut retroaktivt, när dessa avtal nu betalas ut månadsvis ökar utbetalningarna under en period. Ökningen i utbetalningar berodde även på ett ökat antal avtal som nått pensionsålder inom Avtalspension SAF-LO.

Företagets utflyttar ökade under 2019 men flyttnetto är fortsatt positivt och uppgår till på 1 153 (1 299) miljoner kronor.

Fondförsäkringstillgångar

Fondförmögenheten för kundernas räkning vid årets slut uppgick till 118 624 (88 609) miljoner kronor. Den kraftiga ökningen härrör till den goda värdeutvecklingen på kapitalet.

Solvens

Solvenskvoten måste överstiga 1, för att solvenskravet ska vara uppfyllt enligt Finansinspektionens krav. Solvenskvoten uppgick till 6,52 (6,62) vilket tyder på att företaget är mycket solvent.

Rabatter

För köp av fondandelar erhåller Folksam LO Pension rabatter från respektive fondbolag. Rabatter från fondförvaltare uppgick till 574 (540) miljoner kronor. Ökningen härrörde främst från ett ökat kapital. En stor del av denna rabatt betalas ut till kunder med syftet att kunden erhåller en lägre avgift. Rabatter utbetalt till kund uppgick till 287 (246) miljoner kronor. 26 miljoner kronor av årets utbetalda rabatter avsåg en ändrad periodisering av fondrabatter vilket utgjorde en skillnad mellan åren, resterande ökning härrörde från ett ökat kapital. Utbetalning till kund i relation till inbetalningar till företaget har ökat de senaste åren.

Driftskostnader

Driftskostnaderna ökade under året och uppgick till 130 (124) miljoner kronor. Driftskostnaderna ökade främst beroende på ökade förvaltningskostnader. Förflyttning till nytt målsystem pågår och under denna övergångsperiod ökar förvaltningskostnaderna.

Resultat

Resultatet för 2019 uppgick till 312 (237) miljoner kronor. Det högre resultatet beror på den goda kapitalavkastningen av företagets egna placeringar.

Kapitalförvaltning och avkastning av företagets egna medel*Marknadskommentar*

Året dominerades av den amerikanska centralbankens helomvändning från räntehöjningscykel till snabba räntesänkningar, föranledd av det skarpa fallet i investerarens riskbenägenhet under slutet av 2018. Ändrad retorik från den amerikanska centralbanken efter årsskiftet fick den amerikanska 10-åriga statsobligationsräntan att falla omkring 1,25 procentenheter, varpå den amerikanska styrräntan sänktes med 0,25 procentenheter tre gånger i kort följd under det andra halvåret. Svenska räntor följde med i den globala förändringen av investerarens riskbenägenhet och den svenska 10-åriga statsobligationsräntan föll omkring en procentenhet fram till hösten. I september överraskade Riksbanken med tydliga signaler om en kommande räntehöjning, vilken också genomfördes i december. Kombinationen av en helomvändning från den amerikanska centralbanken och en styrräntehöjning från Riksbanken i slutet av året innebar att räntan på en svensk 2-årig statsobligation föll ungefär 0,5 procentenheter fram till hösten för att mot slutet av året ha återhämtat nästan hela fallet. Riksgälden flaggade under hösten för ett något större utbud av svenska statsobligationer under 2020, vilket troligtvis också bidrog till högre svenska räntor. Däremot var förväntningarna på ytterligare höjningar av reporäntan under de kommande åren fortsatt mycket låga vid årets slut. Aktiemarknaderna steg kraftigt under 2019. Både den svenska och den globala aktiemarknaden levererade en avkastning på cirka 30 procent i lokal valuta. De utländska innehaven fick dessutom hjälp av en svagare krona vilket medförde att avkastningen på den globala aktiemarknaden omräknat i svenska kronor uppgick till cirka 35 procent. Aktiemarknadens kraftiga uppgång var till viss del en effekt av att förväntningarna var lågt ställda inför året, efter det kraftiga börsfallet i slutet på 2018. När det visade sig att oron för den globala konjunkturutvecklingen var överdriven, centralbanker återigen började stimulera ekonomin och räntorna föll, gav det bränsle åt aktiemarknaden. Framgångar i handelskonflikten mellan USA och Kina var en annan bidragande orsak till börsuppgången under året.

Kapitalförvaltning och kapitalavkastning – egna placeringstillgångar

Marknadsvärdet på företagets egna placeringstillgångar vid utgången av 2019 uppgick till totalt 1 745 miljoner kronor. Av detta var cirka 78 procent placerat i räntebärande placeringar, främst via svenska räntefonder. Totalt uppgick de räntebärande placeringarna till 1 367 miljoner kronor och durationen i den räntebärande portföljen var cirka 4 år. Aktieportföljen stod för cirka 22 procent av det förvaltade kapitalet och värdet uppgick till cirka 378 miljoner kronor. Valutaexponering har under året varit cirka 13 procent.

Totalavkastningen för år 2019 på företagets egna placeringar blev 8,5 (-0,5) procent, motsvarande 114 miljoner kronor. Det som i huvudsak förklarar totalavkastningen är den strategiska tillgångsfördelningen, vilken bland annat styrs av försäkringsåtagandenas art och företagets risktolerans. Mot bakgrund av vald tillgångsfördelning förklaras årets avkastning främst av en starkt positiv utveckling för aktier i kombination med en positiv utveckling för räntebärande tillgångar. Avkastningen på aktier blev därmed 33,2 (-2,7) procent och för räntebärande tillgångar 1,4 (0,4) procent.

TOTALAVKASTNINGSTABELL

**Folksam LO Fondförsäkring AB,
egna placeringar**

	Tkr Ingående marknadsvärde 2019-01-01	Tkr Utgående marknadsvärde 2019-12-31	Tkr Total- avkastning 2019-12-31	% Total- avkastning 2019-12-31
Räntebärande placeringar	876 863	1 367 087	13 354	1,4
Aktier	335 012	378 300	100 158	33,2
Summa	1 211 875	1 745 387	113 512	8,5

Hållbarhet

Trygghet i en hållbar värld

Folksam LO Fondförsäkrings båda ägare har starka traditioner vad gäller främjandet av en hållbar utveckling och har därför höga ambitioner för Folksam LO Fondförsäkring hållbarhetsarbete. Visionen, "Våra kunder ska känna sig trygga i en hållbar värld", vittnar om den centrala betydelse hållbarhetsarbetet har för den verksamhet som bedrivs.

Folksam LO Fondförsäkring står för schyssta pensioner. Med schyssta pensioner avses låga avgifter, god avkastning över tid och ansvarsfulla placeringar. Folksam LO Fondförsäkring har inte någon egen fondförvaltning, istället väljer vi ut en kombination av fonder hos externa fondbolag och ställer krav på att fondbolagen påverkar de företag de investerat i till ett mer hållbart beteende.

Folksam LO Fondförsäkring hållbarhetsarbete tar sitt avstamp i internationella överenskommelser och ramverk såsom ILO-konventionerna, FN Global Compacts tio principer och FN:s Globala mål för hållbar utveckling inom Agenda 2030.

Folksam LO Fondförsäkring anser att ett hållbarhetsarbete integrerat i erbjudanden och verksamheten i övrigt, ger bättre förutsättningar för långsiktig framgång.

Hållbarhetspolicy och hållbarhetsmål

Folksam LO Fondförsäkring, liksom samtliga företag inom Folksamgruppen, har en hållbarhetspolicy som antogs av styrelsen i slutet av 2018. Hållbarhetspolicyn anger vad som ska gälla för Folksam LO Fondförsäkrings arbete för en hållbar utveckling. Policyn ses över en gång per år och styrelsen får kontinuerlig avrapportering om hållbarhetsarbetet.

Under 2019 har samtliga styrelser inom Folksamgruppen antagit mätbara hållbarhetsmål. Några av målen gäller för samtliga företag inom Folksamgruppen, som målet om att ha netto-noll-utsläpp från egen verksamhet 2030, att minska koldioxidavtrycket i aktieportföljen, att ha jämställd könsfördelning bland såväl medarbetare som chefer och ledning samt att ha lika lön för lika arbete. Flera av företagen har också verksamhetsspecifika mål och satsningar. En uttalad målsättning för Folksam LO Fondförsäkring för 2019 var att genomföra hållbarhetsdialog med samtliga fonder utifrån den modell som beslutats av styrelsen. Dessa dialoger har varit väldigt givande och intressanta.

Folksam LO Fondförsäkrings hållbarhetsarbete

Under 2019 har ett intensivt arbete pågått för att realisera Folksam LO Fondförsäkrings nya hållbarhetskriterier i praktiken. Från årsskiftet 2019 har företagets nya skärpta placeringskriterier fått effekt, utbudet har setts över och Folksam LO Fondförsäkring erbjuder enbart fonder som lever upp till företagets skärpta krav, både i entrélösningar och i det fria fondutbudet.

Att realisera de nya hållbarhetskriterierna i praktiken har framför allt skett genom strukturerade dialoger med utvalda fondbolag. Dialogerna utgick ifrån ett så kallat Due Diligence Questionnaire där fondbolagen fick svara på ett antal frågeställningar ur ett hållbarhetsperspektiv, dels på företagsnivå, dels på fondnivå. Svaren på frågeställningarna användes som utgångspunkt i den fortsatta dialogen som främst avsåg företagets och fondernas:

- Utveckling av hållbarhetsarbete under året
- Resultat av påverkansdialoger
- Framtida planer ur ett hållbarhetsperspektiv
- Planer för implementering av EU:s regelverk kopplat till Sustainable Finance.
- Planer för fossilafria investeringar
- CO₂-avtryck, mätning och minskning över tid
- Möjlighet att sätta ökat fokus på våra "hjärtefrågor", jämställdhet, jämlikhet och arbetsrättsliga villkor

Folksam LO Fondförsäkring har även arbetat med att förtydliga vad företagets hållbarhetsarbete betyder ur ett kundperspektiv. Det har dels skett genom ett arbete med hemsidan där kunderna på ett övergripande sätt kan jämföra fondernas hållbarhetsambition, dels genom att lyfta exempel på företagets hållbarhetsarbete på hemsida och i nyhetsbrev.

Under 2019 har även Folksam LO Fondförsäkrings hållbarhetspris Ledstjärnan delats ut för första gången. Syftet med priset är att lyfta fram personer som gör skillnad på sin arbetsplats och visar vägen till en hållbar och jämlik framtid. Denna gång tilldelades priset två ledstjärnor; Michelle Malmberg och Berit Starkenberg.

Folksam LO Fondförsäkrings hållbarhetsarbete är en del av Folksam Liv-koncernens hållbarhetsarbete, för närmare upplysningar om koncernens hållbarhetsarbete hänvisas till Folksam Livs årsredovisning för 2019 enligt ÅRFL 6 Kap. För en mer heltäckande beskrivning av arbetet med hållbarhet och aktiviteter under året, läs gärna Folksamgruppens Års- och hållbarhetsrapport 2019 (<http://ir.folksam.se>).

Medarbetare

Folksam LO Fondförsäkring ingår i Folksamgruppen där tillikaanställning tillämpas, vilket innebär att medarbetarna är anställda i flera företag i gruppen. Folksams gemensamma organisation har cirka 4 000 medarbetare på flera orter i Sverige. Folksam har en gemensam HR-funktion som ger stöd i kompetensförsörjningen för samtliga företag inom Folksam. Folksam ska vara en attraktiv arbetsplats med kända och konkurrenskraftiga erbjudanden till nuvarande och framtida medarbetare. 2019 års medarbetarundersökning visade generellt goda resultat. Resultatet slutade på 78 (76) procent positiva svar i genomsnitt och 83 (83) procent svarade att de gärna eller mycket gärna vill arbeta kvar i Folksam framöver. Under 2019 nyanställdes 429 (673) personer totalt inom Folksam.

Folksam ska ha miljöer med processer, informationsstöd och teknik som stödjer effektivitet samt legala krav och som dessutom främjar god hälsa och motivation. Som ett led i detta har Folksam fortsatt att utveckla arbetssätt och digitalt stöd för en sammanhållen och effektiv kompetensförsörjning. Folksam har också gjort insatser för att stärka det aktivitetsbaserade arbetssättet som bland annat bidrar till samarbete, lärande, hållbarhet och kostnadseffektivitet.

Folksams sjuktal för helåret 2019 uppgick till 5,0 procent, vilket är lägre än föregående årsutfall på 5,3 procent (rullande 12 månader). Under året har Folksam arbetat för ökad hälsa, sänkta sjuktal och ett gemensamt lärande inom området. Respektive verksamhet har identifierat behov och genomfört riktade insatser. Dessa har sedan följts upp på övergripande nivå. Uppföljning på individnivå avseende prestation, arbetsbelastning och välmående genomförs löpande.

Kompetensutveckling

Folksams medarbetare ska bidra till en kultur där gemensamt ansvar tas för kontinuerlig utveckling, samarbete och lärande. Folksam arbetar löpande med kompetensutveckling för att säkerställa regulatoriska kunskaps- och kompetenskrav. Under 2019 har berörda medarbetare genomgått kompetensutveckling inom bland annat klagomålshantering, åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, hot i yrkesrollen, konkurrensrätt, intern kontroll och arbetsmiljö. Inom pensions- och kapitalförsäkring har påbyggnadsutbildningar tagits fram och ett antal produktutbildningar har vidareutvecklats.

Försäkringsdistributionslagen (FDL/IDD) som trädde i kraft 2018 omfattar nu även kollektivavtal tjänstepension från 1 oktober 2019. Folksam har infört en tydlig struktur för att säkerställa att krav på kunskap, kompetens och lämplighet efterlevs. Medarbetare och chefer som berörs av FDL/IDD har genomgått externa certifieringar, interna utbildningar med kunskapstest samt årlig fortbildning.

För att ha försäkrings- och pensionssparandebranschens mest nöjda kunder behöver Folksam ha chefer och ledare som, genom ett strategiskt och coachande förhållningssätt, tar ansvar för kompetensförsörjning och rätt prestation. Under 2019 har en särskild insats gjorts för att stärka cheferna i att tilldela och tydliggöra mål, stämna av kompetens och lämplighet samt följa upp prestation och utveckling i Folksams digitala stöd för talent management.

Löner, ersättningar och övriga villkor

Folksam är genom medlemskapet i arbetsgivarföreningen KFO bundet av kollektivavtal om löner och allmänna anställningsvillkor. Enligt Folksams lönepolitik ska lönerna vara individuella och differentierade, motivera goda prestationer och önskvärda beteenden samt bidra till ett sunt risktagande som ligger i linje med kundernas förväntningar. Folksam har en restriktiv hållning till rörliga ersättningar eftersom de kan medföra ett överdrivet risktagande, därför utgår inga rörliga ersättningar utöver Folksams gemensamma belöningsprogram. Vad gäller jämställda löner inom Folksam låg skillnaden i medellön mellan kvinnliga och manliga medarbetare på 7 (6) procent för 2019. Vid en nedbrytning på likvärdiga arbeten (svårighetsgrad) låg löneskillnaden mellan könen på 3 (0) procent. Vid denna nedbrytning kan man se att skillnaderna inte är ensidiga, dvs i vissa arbeten är kvinnornas medellön högre än männens och i andra arbeten är männens högre. Huvuddelen av skillnaderna har sakliga förklaringar som kompetens, erfarenhet, prestation och marknadskrafter. Där osakliga löneskillnader upptäcks är dessa föremål för åtgärder i den årliga lönekartläggningen.

Folksam har ett belöningsprogram för medarbetare som syftar till att synliggöra och sätta fokus på Folksams affärsstrategier och övergripande mål. Belöningsprogrammet omfattar samtliga medarbetare utom koncernledningen, vd, vice vd och vd i dotterföretagen samt

chefen för internrevision Folksam Sak respektive Folksam Liv. Utfall från belöningsprogrammet betalas inte ut som kontant ersättning utan avsätts i en pensionsförsäkring. Belöningsprogrammet kan falla ut med 0 kronor upp till maximalt 20 000 kronor per medarbetare, beroende på grad av målpuppfyllelse.

Medelantal anställda samt löner och ersättningar, med särskild specifikation på ersättningar till ledande befattningshavare, redovisas i not 34.

Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Resultatutvecklingen påverkas i hög grad av börs- och valutakursers utveckling liksom av förändringar i det allmänna ränteläget. Dessa påverkas i sin tur av förändringar av makroekonomiska faktorer såsom tillväxt, inflation och arbetslöshet. Riskerna och de beslut som fattas för att hantera dessa påverkar företagets ekonomiska ställning och förmåga att nå dess mål. Genom aktiva, kontrollerade och affärsmässiga beslut med beaktande av risker skapas förutsättningar att erbjuda kunderna trygga försäkringslösningar. Därför är det viktigt att risker hanteras och kontrolleras på ett strukturerat sätt, både i ett kort och ett långt tidsperspektiv. En beskrivning av Folksam LO Fondförsäkrings samlade risker och hur de styrs samt hanteras återfinns i not 2.

Bolagsstyrning

God bolagsstyrning handlar om att säkerställa att företag sköts på ett hållbart, ansvarsfullt och så effektivt sätt som möjligt. En övergripande målsättning med företagets bolagsstyrning, förutom att den ska överensstämma med övergripande vision, mål om nöjda kunder och etiska principer, är att säkerställa en god avkastning för ägarna och kunderna.

Bolagsstyrningen av Folksam LO Fondförsäkring följer de regelverk som tillämpas inom moderföretaget och utgår från svensk lagstiftning, och Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd. Moderföretaget Folksam Liv tillämpar också Svensk kod för bolagsstyrning. Utöver de externa styrande regelverken finns interna regelverk, klassificerade som övergripande, som fastställts av stämma, styrelse eller vd. Instruktioner och regelverk som har fastställts i moderföretagets styrelse och som har bäring på Folksam LO Fondförsäkring tas därefter, efter anpassning till företagets verksamhet, i Folksam LO Fondförsäkrings styrelse. De interna regelverken ses över regelbundet och fastställs minst årligen, oavsett om de förändras eller inte.

Varje kvartal redovisas för styrelsen den ekonomiska ställningen i form av de kvartalsbokslut som upprättas.

Framtida utveckling

Verksamheten

Målet är att med ett konkurrenskraftigt erbjudande för kollektivavtalad tjänstepension öka antalet kunder och premieinbetalningar enligt affärsplanen. En stabil och betydande kundbas skapar förutsättningar att hålla låga driftskostnader för framtiden. Företaget ska även ha en beredskap för att delta i upphandlingar och anslutningar inom de avtalsområden där företaget är verksamt.

Arbetet med en förflyttning till en modernare IT-plattform fortsätter under 2020. En fortsatt satsning drivs som stödjer visionen att Folksam LO Fondförsäkring förenklar och harmoniserar produktstrukturen för att möta morgondagens krav på anpassningar till nya marknadsförutsättningar. Aktiviteter initieras som leder till förnyelse och effektivisering av de administrativa systemen, bland annat har avtal ingåtts med Allfunds vilket ger möjlighet att förnya och utveckla fondhandeln.

Kommande regelverksförändringar

Inom regelverksområdet pågår ett antal större förändringar vilka väsentligt kommer att prägla Folksam LO Fondförsäkrings verksamhet. Kommande regelverksförändringar kan komma att påverka företagets risker och riskhantering. Folksam LO Fondförsäkring bevakar löpande utvecklingen och analyserar eventuella konsekvenser av förändrade regelverk. De mest aktuella kommande regelverksförändringarna för företaget är den nya tjänstepensionsregleringen, flytträtt, IFRS 9 Finansiella instrument, IFRS 17 Insurance contracts och Sustainable Finance.

Tjänstepensionsreglering och tillhörande föreskrifter

Under hösten 2019 lade regeringen fram en proposition för riksdagen med det slutliga förslaget om en ny tjänstepensionsreglering. Den 13 november 2019 röstade riksdagen igenom tjänstepensionspropositionen, men regeringen behöver ta fram ytterligare förslag till ändringar för

att säkra en effektiv förvaltning av tjänstepensionskapitalet och ett fullgott skydd för pensionärerna. Regleringen för tjänstepensionsföretag utgår från andra tjänstepensionsdirektivet (IORPII). Utöver de regler som följer av direktivet innebär regleringen bland annat en förstärkt reglering kring företagsstyrning och riskhantering samt ett riskbaserat kapitalkrav. Det riskbaserade kapitalkravet påminner om de krav som Finansinspektionen idag tillämpar i sin tillsyn över försäkringsföretag, det så kallade Trafikljuset. Det riskbaserade kapitalkravet ska säkerställa ett fullgott skydd för pensionärerna samtidigt som tjänstepensionsföretagen ska kunna leverera en konkurrenskraftig avkastning på pensionskapitalet. Den nya regleringen trädde i kraft den 15 december 2019. I avvaktan på att en slutlig lagstiftning träder i kraft tillämpar företaget den övergångsreglering i försäkringsrörelselagen som infördes i samband med genomförandet av Solvens II-direktivet i Sverige. Övergångsregleringen kommer att vara möjlig att tillämpa till utgången av 2022. Innan dess måste företaget antingen ombilda sig till ett tjänstepensionsföretag eller följa försäkringsregleringen enligt Solvens II fullt ut. Folksam har även under hösten 2019 deltagit i remissförfarandet via Svensk Försäkring avseende Finansinspektionens föreslagna föreskrifter om tjänstepensionsverksamhet. Föreskrifterna genomför delar IORPII som inte genomförs i lag, dessutom görs nationella tillägg. De nya föreskrifterna och allmänna råden innehåller regler om hur företaget ska beräkna de försäkringstekniska avsättningarna och det riskkänsliga kapitalkravet, det finns bestämmelser om företagets kapitalbas, system för företagsstyrning, investeringar samt om den information som företaget ska lämna bland annat till de försäkrade. Föreskrifterna trädde i kraft den 1 januari 2020. Folksam kommer att fortsätta analysera effekterna av den nya regleringen, för att kunna göra de framtida vägvalen.

IFRS 9 Finansiella instrument

Standarden IFRS 9 Finansiella instrument trädde i kraft den 1 januari 2018 och ersätter IAS 39 Finansiella instrument: Redovisning och värdering. Folksam har dock valt att tillämpa det tillägg till nuvarande tillämpad standard IFRS 4 Försäkringsavtal, som medger tillfälligt undantag från IFRS 9 för perioden 2018-2020. IASB har gett ut ett förslag att denna möjlighet till tillfälligt undantag ska utsträckas till 2021. Analys pågår för att bedöma effekterna av IFRS 9.

IFRS 17 Insurance contracts

IASB har i maj 2017 publicerat standarden IFRS 17 Insurance contracts som ursprungligen föreslogs träda i kraft den 1 januari 2021. Standarden är ännu inte antagen i EU. Utformningen av standarden har varit omdebatterad och innebär stora förändringar i värdering, en förändrad presentation av resultaträkningens poster och en ny intäktsredovisning. I somras gav IASB ut en Exposure Draft med förslag till ändringar i IFRS 17. En av de ändringar som föreslås av IASB är ett senare ikraftträdandedatum, den 1 januari 2022. I vilken utsträckning standarden blir tillämplig på onoterade försäkringsföretag i Sverige är oklart och Finansinspektionen utreder för närvarande hur implementationen ska ske i Sverige. Finansinspektionen har emellertid under sommaren kommunicerat att de överväger att införa en två-årig implementeringstid av sina redovisningsföreskrifter för juridisk person och onoterade försäkringsföretags koncernredovisningar. Finansinspektionen har även tillkännagivit att man under 2020 kommer att inleda ett regelprojekt för att ta bort kravet för onoterade försäkrings- och tjänstepensionsföretag att tillämpa full IFRS i koncernredovisningen. I vilken utsträckning IFRS 17 blir tillämplig på försäkringsföretagen i Folksam är därför ännu inte klart. Inom Folksam pågår ett projekt för att analysera effekterna av standarden.

Sustainable Finance

EU är fast beslutet att nå Parisavtalet och begränsa den globala uppvärmningen till en nivå max 2 grader och helst max 1,5 grader. Det kommer krävas ett enormt kapital för att nå målen. Finansbranschen har därför en nyckelroll i att skapa en hållbar ekonomi och nu kommer krav på ökat ansvar. Ambitionen är att det finansiella systemet ska bli en del av lösningen för att skapa en grönare och mer hållbar ekonomi. För det krävs dock en omfattande förändring av det finansiella systemet. För att åstadkomma detta har EU-kommissionen tagit fram en handlingsplan med tio åtgärder. De tre övergripande målen för EU-kommissionens handlingsplan är att:

1. Ställa om finansiella flöden i mer hållbar riktning
2. Integrera hållbarhet i riskhanteringen
3. Främja transparens och långsiktighet i ekonomin

De första stegen för att åstadkomma önskad förändring har redan tagits och innebär bland annat att Folksam LO Fondförsäkringsaktiebolag behöver anpassa sig efter två nya förordningar och förändringar genom så kallade delegerade akter under de kommande åren. Först ut är Förordningen om hållbarhetsrelaterade upplysningar som ska lämnas inom den finansiella sektorn.

Femårsöversikt

Resultat, Tkr	2019	2018	2017	2016	2015
Premieinkomst	141 412	113 899	103 435	95 202	77 113
Kapitalavkastning netto i försäkringsrörelsen	25 522 045	-3 711 608	8 280 920	6 558 079	4 916 265
Försäkringsersättningar	-403 360	-346 165	-245 532	-154 803	-136 224
Försäkringsrörelsens tekniska resultat	231 204	232 286	240 677	199 221	168 145
Årets resultat	312 348	237 922	275 553	213 452	184 779
Ekonomisk ställning, Tkr					
Placeringstillgångar till verkligt värde	120 372 613	89 826 797	88 557 415	76 188 713	65 999 235
Försäkringstekniska avsättningar	118 781 866	88 640 509	87 539 659	75 183 458	65 220 989
Konsolideringskapital	1 960 744	1 623 416	1 405 459	1 123 191	890 762
varav uppskjuten skatt	33 798	16 273	36 919	26 760	16 253
Solvens I					
Kapitalbas	1 923 076	1 607 142	1 368 540	1 096 431	874 509
Erforderlig solvensmarginal	294 961	242 665	252 216	238 132	231 680
Solvenskvot	6,52	6,62	5,43	4,60	3,77
Kapitalbas för gruppen ¹⁾	-	-	-	-	65 671 950
Solvenskapitalkrav för gruppen ¹⁾	-	-	-	-	7 328 723
Solvens II					
Kapitalbas för gruppen ¹⁾	84 470 043	74 070 875	73 999 347	73 197 911	-
Solvenskapitalkrav för gruppen ¹⁾	26 214 148	22 648 715	23 383 584	21 712 345	-
Nyckeltal, procent²⁾					
Livförsäkringsrörelsen					
Förvaltningskostnadsprocent	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2
Kapitalförvaltning					
Direktavkastning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totalavkastning	24,3	-4,2	10,1	9,3	7,9

1) Solvensrelaterade beloppssuppgifter visas för Folksam ömsesidig livförsäkring vilket är den försäkringsgrupp som Folksam LO Fondförsäkring ingår i.

2) Beräkning av nyckeltalen framgår i Definitioner och begrepp.

Förslag till vinstdisposition

Till årsstämman förfogande står enligt balansräkningen:

Balanserad vinst	1 358 877 095,00
Årets vinst	312 347 994,87
Totalt, kronor	1 671 225 089,87

Styrelsen och verkställande direktören föreslår stämman att 1 671 225 091 kronor balanseras i ny räkning.

En överföring om 3 870 475 kronor från fritt eget kapital till fond för utvecklingsutgifter i bundet eget kapital har skett.

Fonden får inte användas till förlusttäckning.

Resultaträkning

Tkr	Not	2019	2018
Teknisk redovisning av livförsäkringsrörelsen			
Premieinkomst	3	141 412	113 899
Intäkter från investeringsavtal	5	48 831	48 624
Orealiserade vinster på placeringstillgångar			
Värdeökning på placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk			
Värdeökning på fondförsäkringstillgångar		25 522 045	-
Övriga tekniska intäkter ¹⁾	5	573 819	540 054
Försäkringssättningar	6	-403 360	-346 165
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar			
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk			
Fondförsäkringsåtagande ¹⁾		-25 455 589	3 778 562
Driftskostnader	7	-129 500	-124 112
Orealiserade förluster på placeringstillgångar			
Värdeminskning på placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk			
Värdeminskning på fondförsäkringstillgångar		-	-3 711 608
Kapitalavkastning överförd till finansrörelsen		-66 455	-66 968
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		231 204	232 286
Icke-teknisk redovisning			
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		231 204	232 286
Kapitalavkastning, intäkter	8	31 484	27 733
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	9	85 191	2 980
Kapitalavkastning, kostnader	10	-2 526	-6 153
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	11	-	-33 355
Kapitalavkastning överförd från livförsäkringsrörelsen		66 455	66 968
Övriga kostnader		-90	
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt		411 718	290 459
Bokslutsdispositioner	13	-7 456	-681
Resultat före skatt		404 263	289 778
Skatt på årets resultat	14	-91 915	-51 856
Årets resultat		312 348	237 922

¹⁾ Uttag av avkastningsskatt redovisas från och med 2019-01-01 under rubriken "försäkringsteknisk avsättning för vilka livförsäkringstagaren bär risk". Tidigare redovisades denna post under rubriken "övriga tekniska intäkter" varpå jämförelseperioder är justerat.

Ingen särskild resultatanalys har upprättats eftersom hela livförsäkringsrörelsen utgörs av en enda försäkringsgren, gruppensions- och tjänstepensionsförsäkring.

Rapport över totalresultat

Tkr	2019	2018
Årets resultat	312 348	237 922
Övrigt totalresultat	-	-
Årets totalresultat	312 348	237 922

Balansräkning

Tillgångar

Tkr	Not	2019-12-31	2018-12-31
Immateriella tillgångar			
Andra immateriella tillgångar	15	3 870	-
Placeringstillgångar			
Andra finansiella placeringstillgångar			
Aktier och andelar	16	380 341	338 636
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	17	1 367 216	877 968
Övriga finansiella placeringstillgångar	18	824	1 241
Summa placeringstillgångar		1 748 382	1 217 844
Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk			
Fondförsäkringstillgångar	19	118 624 231	88 608 953
Fordringar			
Övriga fordringar	22	127 586	22 694
Andra tillgångar			
Kassa och bank		310 304	419 943
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter			
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		74 012	60 081
Summa tillgångar		120 888 385	90 329 516

Balansräkning

Eget kapital, avsättningar och skulder

Tkr	Not	2019-12-31	2018-12-31
Eget kapital	23		
Aktiekapital, 100 000 aktier	24	100 000	100 000
Reservfond		112 524	112 524
Fond för utvecklingsutgifter		3 870	-
Balanserat resultat		1 358 877	1 124 826
Årets resultat		312 348	237 922
Summa		1 887 619	1 575 271
Obeskattade reserver			
Periodiseringsfond	13	39 327	31 872
Försäkringstekniska avsättningar			
Oreglerade skador	26	23 185	21 127
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk			
Fondförsäkringsåtaganden	27	118 758 681	88 619 382
Andra avsättningar			
Pensioner och liknande förpliktelser	28	1 024	1 542
Aktuell skatteskuld		2 802	1 608
Uppskjuten skatteskuld	30	33 798	16 273
Summa		37 624	19 423
Skulder			
Skulder till koncernföretag	33	7 081	7 994
Skulder till närstående		2 534	2 892
Skulder avseende direktförsäkring		471	72
Övriga skulder	29	124 947	48 472
Summa		135 033	59 431
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter			
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		6 915	3 010
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		120 888 385	90 329 516

Upplysning ställda säkerheter, eventalförpliktelser och ekonomiska arrangemang som inte redovisas i balansräkningen, se not 31 och not 32.

Rapport över förändringar i eget kapital

Tkr	Bundet eget kapital		Fond för utvecklings- utgifter	Fritt eget kapital		Totalt eget kapital
	Aktiekapital	Reservfond		Balanserat resultat	Årets resultat	
Ingående balans 2018-01-01	100 000	112 524	-	849 273	275 553	1 337 350
Föregående års vinstdisposition	0	0	-	275 553	-275 553	0
Årets resultat	0	0	-	0	237 922	237 922
Utgående balans 2018-12-31	100 000	112 524	-	1 124 826	237 922	1 575 272
 Ingående balans 2019-01-01	 100 000	 112 524	 -	 1 124 826	 237 922	 1 575 271
Föregående års vinstdisposition	-	-	-	237 922	-237 922	-
Förändring av fond för utvecklingsavgifter	-	-	3 870	-3 870	-	-
Årets resultat	-	-	-	-	312 348	312 348
Utgående balans 2019-12-31	100 000	112 524	3 870	1 358 877	312 348	1 887 619

Fond för utvecklingsutgifter får inte användas till förlusttäckning.

Kassaflödesanalys

Tkr	2019	2018
Den löpande verksamheten¹⁾		
Resultat före skatt	404 263	289 778
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet ²⁾	-101 552	8 926
Betald skatt	-98 257	4 710
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring i tillgångar och skulder	204 454	303 414
Förändring av placeringstillgångar	-422 046	-191 630
Förändring av placeringstillgångar/försäkringstekniska avsättningar fondförsäkring, netto ³⁾	124 021	10 217
Förändring av övriga rörelsefordringar	-93 762	-16 996
Förändring av övriga rörelseskulder	81 564	26 463
Kassaflöde från den löpande verksamheten	-105 769	131 468
Investeringsverksamheten		
Förändring av immateriella tillgångar ⁴⁾	-3 870	-
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-3 870	-
Årets kassaflöde	-109 639	131 468
Likvida medel vid årets början	419 943	288 475
Årets kassaflöde	-109 639	131 468
Likvida medel vid årets slut⁵⁾	310 304	419 943
¹⁾Räntor och utdelningar		
Inbetald ränta	5 914	29
Utbetald ränta	-1 556	-2 179
Summa räntor och utdelningar	4 358	-2 150
²⁾Justering för poster som inte ingår i kassaflödet		
Bokslutsdispositioner	7 456	681
Realiserade vinster (-)/förluster (+)	-22 715	-23 349
Orealiserade vinster (-)/förluster (+)	-85 191	30 375
Valutakursvinster (-)/förluster (+)	-585	10
Förändring avsättning pensionsförpliktelser	-517	1 209
Summa justering poster som inte ingår i kassaflödet	-101 552	8 926
³⁾Förändring av placeringstillgångar/försäkringstekniska avsättningar fondförsäkring, netto		
Förändring i placeringstillgångar, fondförsäkring	-30 015 278	-1 083 548
Förändring av försäkringstekniska avsättningar, fondförsäkring	30 139 299	1 093 765
Summa förändring av placeringstillgångar/försäkringstekniska avsättningar fondförsäkring, netto	124 021	10 217
⁴⁾Förändring av immateriella tillgångar		
Investering i immateriella tillgångar	-3 870	-
⁵⁾Delkomponenter som ingår i likvida medel		
Kassa och banktillgodohavanden	310 304	419 943

Noter

Not 1. Redovisningsprinciper

Innehållsförteckning

- 1 Allmän information
- 2 Grunder för upprättande av de finansiella rapporterna
 - 2.1 Överensstämmelse med normgivning och lag
 - 2.2 Förutsättningar vid upprättande av Folksam LO Fondförsäkrings finansiella rapporter
 - 2.3 Uppskattningar och bedömningar i de finansiella rapporterna
 - 2.4 Ändrade redovisningsprinciper
 - 2.5 Nya och ändrade redovisningsstandarder från IASB för räkenskapsår 2020 eller senare
 - 2.6 Utländsk valuta
 - 2.7 Försäkringsavtal och investeringsavtal
- 3 Principer för poster i resultaträkningen
 - 3.1 Premieinkomst
 - 3.2 Intäkter från investeringsavtal
 - 3.3 Kapitalavkastning
 - 3.4 Utbetalda försäkringsersättningar
 - 3.5 Driftskostnader
 - 3.6 Leasingavtal
 - 3.7 Skatter
- 4 Principer för poster i balansräkningen
 - 4.1 Immateriella tillgångar
 - 4.2 Finansiella tillgångar och skulder
 - 4.3 Försäkringstekniska avsättningar
 - 4.4 Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk
 - 4.5 Andra avsättningar
 - 4.6 Eventualförpliktelser
 - 4.7 Koncernbidrag
 - 4.8 Kassaflödesanalys

1 Allmän information

Årsredovisningen avges per den 31 december 2019 och avser räkenskapsåret 2019 för Folksam LO Fondförsäkringsaktiebolag (publ) (Folksam LO Fondförsäkring) med organisationsnummer 516401-6619 med säte i Stockholm. Folksam LO Fondförsäkring ägs till 51 procent av Folksam ömsesidig livförsäkring med organisationsnummer 502006-1585, med säte i Stockholm, och till 49 procent av LOs Försäkringshandelsbolag med organisationsnummer 969655-5870. Adressen till huvudkontoret är Bohusgatan 14, 106 60 Stockholm. Årsredovisningen har godkänts för utfärdande av styrelsen i Folksam LO Fondförsäkring den 17 mars 2020. Resultat- och balansräkningen blir föremål för fastställande på stämman den 8 april 2020.

2 Grunder för upprättande av de finansiella rapporterna

2.1 Överensstämmelse med normgivning och lag

Folksam LO Fondförsäkrings årsredovisning har upprättats i enlighet med Lag om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL), Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om Årsredovisning i försäkringsföretag (FFFS 2015:12) och dess ändringsföreskrifter samt Rådet för finansiell rapportering (RFR) rekommendation RFR 2, Redovisning för juridiska personer. Folksam LO Fondförsäkring tillämpar så kallad lagbegränsad IFRS och med detta avses internationella redovisningsstandarder som har antagits för tillämpning med de begränsningar som följer av RFR 2 och FFFS 2015:12. Detta innebär att samtliga av EU godkända IFRS och uttalanden tillämpas så långt detta är möjligt inom ramen för svensk lag och med hänsyn till sambandet mellan redovisning och beskattning.

2.2 Förutsättningar vid upprättande av Folksam LO Fondförsäkrings finansiella rapporter

Folksam LO Fondförsäkrings funktionella valuta är svenska kronor och de finansiella rapporterna presenteras i svenska kronor. Samtliga belopp, om inte annat anges, är avrundade till närmaste tusental. Till följd av detta kan avrundningsdifferenser förekomma. Siffror inom

parentes avser föregående år. Tillgångar och skulder är redovisade till anskaffningsvärde, förutom vissa finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde. De nedan angivna redovisningsprinciperna har tillämpats konsekvent på samtliga perioder som presenteras i de finansiella rapporterna om inte annat framgår nedan eller enligt femårsöversikten i förvaltningsberättelsen.

2.3 Uppskattningar och bedömningar i de finansiella rapporterna

Vid upprättande av de finansiella rapporterna i enlighet med IFRS görs uppskattningar och bedömningar samt antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader. Uppskattningarna och antagandena är baserade på historiska erfarenheter och ett antal andra faktorer som under rådande förhållanden synes vara rimliga. Verkliga utfall kan avvika från dessa uppskattningar och bedömningar. De områden som innefattar en hög grad av bedömning, som är komplexa eller sådana områden där antaganden och uppskattningar är av väsentlig betydelse på de finansiella rapporterna anges nedan.

2.3.1 Uppskattningar

2.3.1.1 Försäkringstekniska avsättningar

Redovisningsprinciper för försäkringsavtal återfinns i avsnitt 2.7.1 i not 1 Redovisningsprinciper. Metoder och antaganden som ligger till grund för värderingen av försäkringstekniska avsättningar beskrivs i avsnitt 4.3 och 4.4 i not 1 Redovisningsprinciper. Känsligheten i de antaganden som ligger till grund för värderingen av avsättningarna beskrivs i not 2 Upplysningar om risker.

2.3.1.2 Finansiella instrument

Värdering av finansiella tillgångar och skulder återfinns i avsnitt 4.2 i not 1 Redovisningsprinciper. Fastställande av verkligt värde på finansiella instrument beskrivs i not 19 Finansiella tillgångar och skulder. Känslighetsanalyser för de olika risktyperna finns i not 2 Upplysningar om risker.

2.3.1.3 Pensioner och liknande förpliktelser

Redovisningsprinciperna för pensioner och liknande förpliktelser återfinns i avsnitt 4.5.1 i not 1 Redovisningsprinciper. Till grund för värdering av pensionsförpliktelser ligger aktuariella antaganden som beskrivs i not 28 Pensioner och liknande förpliktelser.

2.3.2 Bedömningar

2.3.2.1 Försäkrings- respektive investeringsavtal

Klassificering av avtal återfinns i avsnitt 2.7 i not 1 Redovisningsprinciper.

2.3.2.2 Finansiella instrument

Klassificering av finansiella tillgångar och skulder i olika kategorier återfinns i avsnitt 4.2 i not 1 Redovisningsprinciper. Information om redovisade värden per kategori av finansiella tillgångar och skulder finns i not 20 Finansiella tillgångar och skulder.

2.4 Ändrade redovisningsprinciper

2.4.1 Nya och ändrade redovisningsstandarder från IASB för räkenskapsår 2019

2.4.1.1 IFRS 16 Leasing

IFRS 16 Leasingavtal har ersatt IAS 17 Leasingavtal och ska tillämpas från och med den 1 januari 2019. Tidigare fastställde företaget huruvida ett avtal innehöll leasing enligt IFRIC 4 Fastställande av huruvida ett avtal innehåller ett leasingavtal. Fr o m 1 januari 2019 bedömer företaget om ett avtal innehåller leasing baserat på definitionen av i leasingavtal i IFRS 16. Tidigare klassificerades leasingavtal som operationella eller finansiella leasingavtal baserat på om avtalet överförde de betydande risker och förmåner som ett ägande av den underliggande tillgången medför för koncernen.

Operationella leasingavtal redovisas inte som en tillgång och skuld i rapporten över finansiell ställning och leasingkostnaden redovisades linjärt över leasingperioden. För leasetagaren innebär IFRS 16 att avtalen redovisas som en tillgång, benämnd nyttjanderätt, och som en finansiell leasingsskuld i balansräkningen, undantag finns för leasingavtal av mindre värde och kortfristiga leasingavtal. Kostnadsförd leasingavgift har ersatts av en avskrivningskostnad på nyttjanderätten, beräknad linjärt och av en räntekostnad beräknad på leasingsskulden.

Företaget har i enlighet med RFR 2 Redovisning i juridisk person valt att inte tillämpa IFRS 16, det innebär att i den juridiska personen fortsätter motsvarande avtal att klassificeras och redovisas som operationella leasingavtal. Det innebär vidare att kostnaderna i sin helhet

redovisas som hyreskostnader i juridisk person och ingen nyttjanderätt och leasingskuld redovisas i balansräkningen. Reglerna i IFRS 16 om vad som definieras som ett leasingavtal ska dock tillämpas.

2.4.1.2 Årliga förbättringar av befintliga IFRS

Företagsledningen i Folksam LO Fondförsäkring har bedömt att övriga ändringar i befintliga IFRS-standarder inte har haft någon väsentlig inverkan på Folksam LO Fondförsäkrings rapportering.

2.4.2 Övriga ändringar för räkenskapsår 2019

2.4.2.1 Immateriella tillgångar

Från och med den 1 januari 2019 redovisar företaget en egenutvecklad immateriell tillgång i balansräkningen när kriterierna för en tillgång är uppfyllda. Tidigare har egenutvecklade immateriella tillgångar kostnadsförts i enlighet med RFR 2 IAS 38 p 4. Eftersom tidigare kostnadsförd utveckling inte får aktiveras ger bytet av redovisningsprincip inte någon effekt retroaktivt. Ovanstående innebär inte någon ändrad princip på koncernnivå. Mer information om immateriella tillgångar, se avsnitt 4.1.

2.5 Nya och ändrade redovisningsstandarder från IASB samt andra regelverk för räkenskapsår 2020 eller senare

Nedanstående nya eller ändrade standarder och tolkningsuttalanden träder ikraft för räkenskapsår som börjar efter den 1 januari 2020 eller senare och har inte förtidstillämpats vid upprättandet av dessa finansiella rapporter. Nedan beskrivs förväntade effekter som tillämpningen förväntas få på den finansiella rapporteringen.

2.5.1 IFRS 9 Finansiella instrument

IFRS 9 Finansiella instrument omfattar nya utgångspunkter för klassificering och värdering av finansiella instrument. Standarden, som är godkänd av EU, ersätter IAS 39 Finansiella instrument: Redovisning och värdering. Genom tillägg till IFRS 4 Försäkringsavtal medges tillfälligt undantag från IFRS 9 för perioden 2018 till och med utgången av 2020, varvid första tillämpning av IFRS 9 skulle ske senast den 1 januari 2021. IASB har dock föreslagit att detta tillägg ska gälla ytterligare ett år. Detta skulle innebära en tillämpning av IFRS 9 från och med den 1 januari 2022. För fortsatt tillfälligt undantag från IFRS 9 (senare ikraftträdandedatum för IFRS 9) krävs att IASB:s förslag om en förlängd uppskovsperiod antas av EU för att förslaget skall vara gällande. Folksam planerar att börja tillämpa IFRS 9 den 1 januari 2022 förutsatt att den föreslagna ändringen om en utökad uppskovstid antas av EU.

Vid klassificering i enlighet med IFRS 9 föreligger ett tydligare samband med företagets affärsmodeller för förvaltning av finansiella tillgångar. Affärsmodeller identifieras på portföljnivå, om t ex tillgångar innehas för att inkassera kontraktuella kassaflöden eller om andra affärsmodeller tillämpas som att tillgångarna förvaltas och utvärderas baserat på verkliga värden eller innehas för handel. Därefter sker en gruppering på typ av tillgång: skuldinstrument (t ex obligationer, lånefordringar, bankkonton), egetkapitalinstrument (t ex aktier) och derivat. Vid klassificering i olika värderingskategorier beaktas därefter affärsmodeller för typ av tillgång, t ex för skuldinstrument görs bedömning om syfte med innehav är om tillgångarna innehas för att inkassera kontraktuella kassaflöden i kombination med att avtalsvillkoren innebär att betalningar endast avser kapital och ränta, tillgången värderas då till upplupet anskaffningsvärde, om affärsmodellen innebär att tillgången även kan säljas värderas innehavet till verkligt värde via övrigt totalresultat. Om ingen av dessa affärsmodeller tillämpas värderas innehaven obligatoriskt till verkligt värde baserat på en affärsmodell som innebär att de förvaltas och utvärderas på verkliga värden eller att de innehas för handel, denna värderingskategori kan avse både skuld- och egetkapitalinstrument. Oavsett affärsmodell hänförs alltid derivat och repor till kategori innehav för handel. Oberoende av affärsmodell kan företaget vid första redovisningstillfället identifiera en finansiell tillgång till verkligt värde, det avser egetkapitalinstrument och kan även tillämpas för skuldinstrument i de fall syftet är att eliminera inkonsekvenser i värdering mellan tillgångar och skulder.

Vad gäller finansiella skulder överensstämmer merparten med de tidigare reglerna i IAS 39. Skulder redovisas till upplupet anskaffningsvärde eller till verkligt värde via resultaträkningen. Skulder som värderas till verkligt värde inkluderar innehav för handel, till denna grupp hänförs alltid derivat och repor. Finansiella skulder omfattar också sådana som vid första redovisningstillfället identifierats till verkligt värde via resultaträkningen, antingen för att värderingen leder till eliminering av inkonsekvenser i värdering av tillgångar och skulder eller för en grupp av finansiella skulder, eller tillgångar och skulder om de förvaltas och utvärderas baserat på verkliga värden, den sistnämnda värderingskategorin tillämpas på fondförsäkringsåtaganden.

Ny metod för nedskrivningar omfattar för Folksam primärt skuldinstrument som värderas till upplupet anskaffningsvärde. Metoden utgår från tre steg där respektive steg representerar typ av kreditförsämrad tillgång. Det första steget avser tillgångar för vilka kreditrisken inte har ökat väsentligt jämfört med första redovisningen, reservering redovisas för ett års förväntad förlust vid fallissemang. Det andra steget avser tillgångar för vilka det har skett en väsentlig ökning av kreditrisken utan att vara fallerade jämfört med första redovisningen. Det tredje steget

omfattar fallerade tillgångar och för dessa utförs en individuell bedömning. För andra och tredje steget görs förväntad reservering med utgångspunkt för hela återstående löptiden.

Resultat, eget kapital och solvenskvot kan komma att påverkas med hänsyn till nya nedskrivningsregler och omklassificeringar. Ett arbete pågår för att utreda storlek på påverkan.

2.5.2 IFRS 17 Insurance contracts

I maj 2017 publicerade IASB standarden IFRS 17 Insurance Contracts som har föreslagits träda i kraft den 1 januari 2022. Denna standard är ännu ej antagen i EU. Standarden har varit omdebatterad och innebär stora förändringar i värdering och presentation av försäkringskontrakt. Under sommaren 2019 publicerade IASB ett förslag på ändringar av IFRS 17 med syfte att förenkla och tydliggöra tillämpningen av standarden. Folksam har under hösten deltagit i remissförfarandet avseende de föreslagna ändringarna via Svensk Försäkring. En uppdaterad IFRS 17 förväntas komma i mitten av 2020. Det finns krafter inom EU som verkar för att senarelägga ikraftträdandet i EU.

I Sverige tillämpas inte full IFRS i juridisk person. Styrande regler kring redovisning för försäkringsföretag finns bland annat i Lag (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i försäkringsföretag (FFFS 2015:12). En tillämpning av IFRS 17 i juridisk person måste således ske på ett sådant sätt som är förenligt med svensk lagstiftning. Finansinspektionen har genomfört en förstudie kring IFRS 17 som en förberedelse inför deras kommande arbete med anpassningen av redovisningsföreskrifterna till den nya standarden. Finansinspektionen har i samband med detta kommit med ett uttalande där Finansinspektionen anger att man överväger att införa en två-årig implementeringstid av redovisningsföreskrifterna för juridisk person och onoterade försäkringsföretags koncernredovisningar. Vidare har Finansinspektionen angett att man under 2020 avser att inleda ett regelprojekt i syfte att ta bort kravet för onoterade försäkrings- och tjänstepensionsföretag att tillämpa full IFRS i koncernredovisningen. I vilken utsträckning IFRS 17 blir tillämplig på försäkringsföretagen i Folksam är därför ännu inte klart. Folksam LO Fondförsäkring arbetar för närvarande med en förstudie som syftar till att analysera effekterna av den nya standarden. Utredning pågår avseende vilken effekt IFRS 17 kommer att få på redovisningen för fondförsäkringar i Sverige.

2.5.3 Övriga ändringar

Företagsledningens bedömning är att övriga nya och ändrade standarder och tolkningar inte kommer att få någon väsentlig påverkan på Folksam LO Fondförsäkrings finansiella rapportering den period de tillämpas för första gången.

2.6 Utländsk valuta

Transaktioner i utländsk valuta omräknas till den funktionella valutan till den valutakurs som föreligger på transaktionsdagen. Vid värdering av tillgångar och skulder i utländsk valuta används balansdagens stängningskurser. Valutakursförändringar redovisas i resultaträkningen netto på raden Kapitalavkastning, intäkter respektive Kapitalavkastning, kostnader. Icke-monetära tillgångar och skulder som redovisas till historiska anskaffningsvärden omräknas till valutakurs vid transaktionstillfället. Icke-monetära tillgångar och skulder som redovisas till verkliga värden omräknas till den funktionella valutan till den kurs som råder vid tidpunkten för värdering till verkligt värde.

2.7 Försäkringsavtal och investeringsavtal

2.7.1 Försäkringsavtal

Folksam LO Fondförsäkring har genomfört en klassificering av alla avtal utifrån den försäkringsrisk de innehåller och därmed den ekonomiska påverkan som en försäkringshändelse har för företaget. För att räknas som ett försäkringsavtal ska den ekonomiska påverkan vara betydande. Folksam LO Fondförsäkring har bedömt att den ekonomiska påverkan är betydande om försäkringsrisken motsvarar minst fem procents påslag på eller reduktion av aktuellt försäkringsvärde före försäkringshändelse.

2.7.2 Investeringsavtal

Redovisning av investeringsdelarna av avtalet sker enligt IAS 39 Finansiella instrument, redovisning och värdering. Uppdelning inom försäkringsavtalet ger en tydlig redovisning av hur stor del av inbetalningarna som går till verksamhet med risk respektive till sparandeverksamhet. Avtal med negativ risksumma delas upp och frigjord risksumma redovisas som premie för att kunna ge arvsvinst. Genom att dela upp samtliga fondförsäkringsavtal på en försäkringsdel och en investeringsdel innebär det att alla fondförsäkringsavtal kan redovisas på ett enhetligt sätt. För avtal som delas upp på en försäkringsdel och en investeringsdel redovisas in- och utbetalningar för investeringsdelen av avtalet inte som premieinkomst och försäkringsersättningar över resultaträkningen, utan istället som en förändring via balansräkningen. Avgiftsintäkter avseende de avtal som delas upp redovisas dels som intäkter från investeringsavtal och dels bland övriga tekniska intäkter.

3 Principer för poster i resultaträkningen

3.1 Premieinkomst

Som premie redovisas frigjord risksumma som uppstår då hela eller delar av fondvärdet tillfaller företaget vid försäkrads dödsfall.

3.2 Intäkter från investeringsavtal

De olika typer av avgifter som debiteras kunderna för förvaltning intäktsförs i takt med att företaget tillhandahåller förvaltningstjänster till innehavarna av avtalen. Tjänsterna tillhandahålls jämnt fördelade under avtalens löptid. Avgifter som debiteras kunderna vid specifika tillfällen, exempelvis fondbyte eller flytt till annan försäkringsgivare intäktsförs i samband med händelsen. För långlevnadsrisker tas premier ut genom att hela eller delar av fondvärdet/försäkringskapitalet tillfaller företaget vid försäkrads dödsfall där förmånstagare saknas. Belastning för avkastningsskatt görs genom inlösen av fondvärde/försäkringskapital och redovisas som en förändring i försäkringstekniska avsättningar.

3.3 Kapitalavkastning

Kapitalavkastningen består av posterna Kapitalavkastning, intäkter, Kapitalavkastning, kostnader, Orealiserade vinster på placeringstillgångar samt Orealiserade förluster på placeringstillgångar. Kapitalavkastning på placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagarna bär placeringsrisken samt avkastningen på placeringstillgångar i livförsäkringsrörelsen redovisas i det tekniska resultatet. Såväl realiserade som orealiserade värdeförändringar på fondförsäkringstillgångar redovisas under värdeökning alternativt värdeminskning på fondförsäkringstillgångar. Kapitalavkastning på övriga placeringstillgångar redovisas i den icke-tekniska redovisningen.

3.3.1 Kapitalavkastning, intäkter

Kapitalavkastning, intäkter består av utdelning på aktier och andelar, ränteintäkter, valutakursvinster (netto), återförda nedskrivningar och realisationsvinster (netto) per tillgångsslag.

3.3.2 Kapitalavkastning, kostnader

Kapitalavkastning, kostnader består av kapitalförvaltningskostnader, räntekostnader, valutakursförluster (netto), av- och nedskrivningar samt realisationsförluster (netto) per tillgångsslag.

3.3.3 Orealiserade vinster och förluster på placeringstillgångar

Orealiserat resultat består av årets förändring av skillnaden mellan anskaffningsvärde och verkligt värde. Orealiserade vinster och förluster redovisas netto per tillgångsslag.

3.3.4 Realiserade och orealiserade värdeförändringar

För placeringstillgångar värderade till anskaffningsvärde utgör realisationsvinsten den positiva skillnaden mellan försäljningspris och bokfört värde. För placeringstillgångar som värderas till verkligt värde är realisationsvinsten den positiva skillnaden mellan försäljningspris och anskaffningsvärde. För räntebärande värdepapper är anskaffningsvärdet det upplupna anskaffningsvärdet och för övriga placeringstillgångar det historiska anskaffningsvärdet. Vid försäljning av placeringstillgångar redovisas tidigare orealiserade värdeförändringar som justeringspost under posterna Orealiserade vinster på placeringstillgångar respektive Orealiserade förluster på placeringstillgångar. Årets värdeförändringar, såväl realiserade som orealiserade redovisas över resultaträkningen i den period de uppstår.

3.4 Utbetalda försäkringsersättningar

Som utbetalda försäkringsersättningar redovisas den arvsvinst som under räkenskapsåret tillförts försäkringar där återbetalningsskydd saknas. Här redovisas även skaderegleringskostnader och fondrabatter till kunder.

3.5 Driftskostnader

Med driftskostnader avses verksamhetsrelaterade kostnader, exempelvis kostnader för anställd eller inhyrd personal, lokaler, IT-kostnader, planerliga avskrivningar på materiella och immateriella tillgångar. Driftskostnaderna delas in i följande funktioner; anskaffning, administration, skadereglering och kapitalförvaltning. Anskaffnings- och administrationskostnader redovisas i posten Driftskostnader.

Skaderegleringskostnader redovisas i posten Utbetalda försäkringsersättningar. Kapitalförvaltningskostnader redovisas i posten Kapitalavkastning, kostnader. Kostnaderna redovisas i resultaträkningen när de uppstår.

3.6 Leasingavtal

Samtliga leasingavtal har klassificerats som operationella och redovisas enligt reglerna för operationell leasing. Kostnaderna avseende operationella leasingavtal redovisas i årets resultat linjärt över leasingperioden.

3.7 Skatter

3.7.1 Inkomstskatt

Med inkomstskatter avses aktuell skatt och uppskjuten skatt. Inkomstskatter redovisas i årets resultat utom då underliggande transaktion redovisas i övrigt totalresultat eller i eget kapital varvid tillhörande skatteeffekt redovisas i övrigt totalresultat eller i eget kapital.

3.7.1.1 Aktuell skatt

Aktuell skatt är skatt som ska betalas eller erhållas avseende aktuellt år, med tillämpning av de skattesatser som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen, hit hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder.

3.6.1.2 Uppskjuten skatt

Uppskjuten skatt beräknas enligt balansräkningsmetoden med utgångspunkt i temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder. Värderingen av uppskjuten skatt baserar sig på hur underliggande tillgångar eller skulder förväntas bli realiserade eller reglerade. Uppskjuten skatt beräknas med tillämpning av de skattesatser och skatteregler som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen. Uppskjutna skattefordringar avseende avdragsgilla temporära skillnader och underskottsavdrag redovisas i den mån det är sannolikt att dessa kommer att kunna utnyttjas. Värdet på uppskjutna skattefordringar reduceras när det inte längre bedöms sannolikt att de kan utnyttjas. I juridisk person redovisas obeskattade reserver inklusive uppskjuten skatteskuld.

3.6.2 Avkastningsskatt

Livförsäkringsföretag betalar avkastningsskatt enligt lagen om avkastningsskatt på pensionsmedel. Avkastningsskatt är inte en skatt på försäkringsföretagets resultat, utan värdet på de nettotillgångar som förvaltas för försäkringstagarnas räkning belastas med avkastningsskatt som beräknas och betalas varje år. Avkastningsskatten redovisas som aktuell skattekostnad medan avgiftsuttaget redovisas som en förändring i försäkringstekniska avsättningar. Beräkning av underlag för avkastningsskatt utgår från ett kapitalunderlag, vilket utgörs av samtliga tillgångar vid ingången av beskattningsåret efter avdrag för finansiella skulder vid samma tidpunkt. Kapitalunderlaget multipliceras med den genomsnittliga statslåneräntan under kalenderåret närmast före ingången av beskattningsåret, dock minst 0,5 procent. Skattesatsen som tillämpas på skatteunderlaget är 15 procent.

4 Principer för poster i balansräkningen

4.1 Immateriella tillgångar

Immateriella tillgångar är identifierbara ickemonetära tillgångar utan fysisk form. För att redovisa en immateriell tillgång ska kontroll över tillgången kunna påvisas, vilket innebär att man har förmågan att säkerställa att framtida ekonomiska fördelar från den kommer företaget till del. De immateriella tillgångar som är upptagna i Folksam LO Fondförsäkring består av internt upparbetade immateriella tillgångar som bedöms ha ett ekonomiskt värde under kommande år. De internt upparbetade immateriella tillgångarna som avser egenutvecklade programvaror redovisas endast om samtliga följande kriterier uppfylls; att det finns en identifierbar tillgång, att det är troligt att den tillgång som upparbetas kommer att generera framtida ekonomiska fördelar, att företaget har kontroll över tillgången och att tillgångens anskaffningsvärde kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Tillgångarna redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerad avskrivning och ackumulerade nedskrivningar. Avskrivningstiden bedöms utifrån förväntad nyttjandeperiod. Avskrivningsbara immateriella tillgångar skrivs av från det datum då de är tillgängliga för användning. Avskrivningar redovisas i resultaträkningen linjärt över den immateriella tillgångens beräknade nyttjandeperiod. Nyttjandeperioderna omprövas årligen. Värdet på tillgångarna ska vid varje bokslutstillfälle prövas för att se om det finns nedskrivningsbehov. Det belopp som aktiveras avseende internt upparbetade utvecklingsutgifter ska föras om från fritt eget kapital till fond för utvecklingsutgifter i bundet eget kapital. Fonden ska minskas i takt med att de aktiverade utvecklingsutgifterna skrivs av eller ned, alternativt avyttras. Fonden får inte användas till förlusttäckning.

4.1.1 Nedskrivning av immateriella tillgångar

De redovisade värdena för tillgångarna prövas vid varje balansdag. Om indikation på nedskrivningsbehov finns, beräknas tillgångens

återvinningsvärde. Återvinningsvärdet är det högsta av verkligt värde minus försäljningskostnader och nyttjandevärde. Vid beräkning av nyttjandevärdet diskonteras framtida kassaflöden med en diskonteringsfaktor som beaktar riskfri ränta och den risk som är förknippad med den specifika tillgången. En nedskrivning redovisas när en tillgångs eller kassagenererande enhets (grupp av enheters) redovisade värde överstiger återvinningsvärdet. En nedskrivning reverseras om det både finns indikation på att nedskrivningsbehovet inte längre föreligger och det har skett en förändring i de antaganden som låg till grund för beräkningen av återvinningsvärdet. En reversering görs endast i den utsträckning som tillgångens redovisade värde efter återföring inte överstiger det redovisade värde som skulle ha redovisats, med avdrag för avskrivning där så är aktuellt, om ingen nedskrivning gjorts. En nedskrivning belastar resultaträkningen.

4.2 Finansiella tillgångar och skulder

Ett finansiellt instrument är varje form av avtal som ger upphov till en finansiell tillgång i ett företag och en finansiell skuld i ett annat företag. Finansiella instrument som redovisas i balansräkningen inkluderar på tillgångssidan kundfordringar, aktier och andra egetkapitalinstrument, lånefordringar och räntebärande värdepapper samt övriga finansiella placeringstillgångar. Bland skulder återfinns leverantörsskulder, utgivna skuldinstrument samt låneskulder. Finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde består av finansiella tillgångar klassificerade som finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen samt finansiella skulder i fondförsäkringar.

4.2.1 Tillägg till IFRS 4 Försäkringskontrakt – tillfälligt undantag från IFRS 9 Finansiella instrument

Företaget använder möjligheten att samordna tillämpning av IFRS 17 Insurance contracts och IFRS 9 Finansiella instrument till och med utgången av år 2020, vilket kan komma att förlängas till utgången av år 2021. Företaget bedriver i huvudsak försäkringsverksamhet vilket innebär att företaget får tillämpa undantaget från IFRS 9. Som grund för uttalande att företagets verksamhet huvudsakligen är relaterat till försäkring har följande bedömning gjorts 31 december 2015: att andel försäkringsskulder som avser försäkringsavtal och som omfattas av standarden IFRS 4, är signifikant jämfört med totala skulder och, att den procentuella andelen av redovisat värde, hänförbart till försäkring, är större än 90 procent. Inga förändringar av företagets huvudsakliga verksamhet har skett under efterföljande perioder. Avseende år 2018 till 2020, preliminärt 2021, lämnas upplysningar i årsredovisningen som avser att efterlikna de grupperingar av finansiella tillgångar som görs i enlighet med IFRS 9, dock ändras inte redovisade värden utan endast värden för upplysningsändamål, se not 2 Upplysningar om risker i avsnitt kreditkvalitet samt not 19 Finansiella tillgångar och skulder - Information om redovisade värden per kategori av finansiella instrument.

4.2.2 Klassificering, värdering och redovisning

Finansiella instrument som inte är derivat redovisas initialt till anskaffningsvärde motsvarande instrumentets verkliga värde med tillägg för transaktionskostnader. Med anskaffningsvärde avses upplupet anskaffningsvärde, det vill säga det med hjälp av den effektiva anskaffningsräntan diskonterade nuvärdet av de framtida betalningarna. Det gäller för samtliga finansiella instrument förutom de som tillhör kategorin finansiell tillgång som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen, vilka redovisas till verkligt värde exklusive transaktionskostnader. Ett finansiellt instrument klassificeras vid första redovisningen utifrån i vilket syfte instrumentet förvärvades. Klassificeringen avgör hur det finansiella instrumentet värderas efter första redovisningstillfället såsom beskrivs nedan.

Förvärv och avyttring av finansiella tillgångar redovisas på affärsdagen, som utgör den dag då företaget förbinder sig att förvärva eller avyttra tillgången. En finansiell tillgång tas bort från rapport över finansiell ställning när rättigheterna i avtalet realiserar, förfaller eller företaget förlorar kontrollen över den. Detsamma gäller för del av en finansiell tillgång. En finansiell skuld tas bort från rapport över finansiell ställning när förpliktelsen i avtalet fullgörs eller på annat sätt utsläcks. Detsamma gäller för del av en finansiell skuld. En finansiell tillgång och en finansiell skuld kvittas och redovisas med ett nettobelopp i rapport över finansiell ställning endast när det föreligger en legal rätt att kvitta beloppen samt att det föreligger avsikt att reglera posterna med ett nettobelopp eller att samtidigt realisera tillgången och reglera skulden.

4.2.3 Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Denna kategori består av två undergrupper: finansiella tillgångar som innehas för handel och andra finansiella tillgångar som företaget initialt valt att placera i denna kategori (enligt den så kallade Fair Value Option). Finansiella instrument i denna kategori värderas löpande till verkligt värde med värdeförändringar redovisade i resultaträkningen. I den första undergruppen ingår derivat med positivt verkligt värde. I undergruppen finansiella tillgångar som företaget initialt valt att placera i denna kategori ingår följande placeringstillgångar: aktier och andelar, obligationer och räntebärande värdepapper, placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär risk. Folksam LO Fondförsäkring har som princip att hänföra samtliga placeringstillgångar som är finansiella instrument till kategorin Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen därför att företaget löpande utvärderar kapitalförvaltningens verksamhet på basis av verkliga värden.

4.2.3.1 Lån och andra fordringar

Lån och andra fordringar är finansiella tillgångar som inte är derivat, som har fastställda eller fastställbara betalningar och som inte är noterade på en aktiv marknad. Till denna kategori hänförs lån med säkerhet i fast egendom, övriga lån, lån lämnade till koncern- och

intresseföretag, övriga fordringar samt upplupna ränteintäkter. Dessa tillgångar värderas till nominellt belopp plus upplupen ränta. Kund- och lånefordran redovisas till det belopp som beräknas inflyta, det vill säga efter avdrag för osäkra fordringar.

4.2.4 Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Denna kategori består av två undergrupper, finansiella skulder som innehas för handel och finansiella skulder som vid första redovisningstillfället identifierats som tillhörig till denna kategori. I den förstnämnda delkategorin ingår derivat med negativt verkligt värde. Förändringar i verkligt värde redovisas i resultaträkningen. Folksam LO Fondförsäkring har som princip att hänföra samtliga fondförsäkringsåtaganden till värderingskategorin finansiella skulder värderade till verkligt värde över resultaträkningen därför att detta eliminerar den mismatch i redovisningen som annars skulle uppstå till följd av att de kopplade tillgångarna värderas till verkligt värde.

4.2.4.1 Andra finansiella skulder

Upplåning samt övriga finansiella skulder, till exempel leverantörsskulder, ingår i denna kategori. Skulderna värderas till upplupet anskaffningsvärde.

4.2.5 Nedskrivningar av finansiella instrument

Vid varje rapporttillfälle utvärderar Folksam LO Fondförsäkring om det finns objektiva belägg som tyder på att en finansiell tillgång eller grupp av tillgångar är i behov av nedskrivning till följd av att en eller flera händelser (förlusthändelser) inträffat efter det att tillgången redovisats för första gången och att dessa förlusthändelser har en inverkan på de uppskattade framtida kassaflödena från tillgången eller gruppen med tillgångar. Om det finns objektiva bevis som tyder på att ett nedskrivningsbehov kan finnas så betraktas dessa tillgångar som osäkra. Objektiva bevis utgörs av observerbara förhållanden som inträffat och som har en negativ inverkan på möjligheten att återvinna anskaffningsvärdet. Objektiva belägg för att en eller flera händelser inträffat som påverkar uppskattade framtida kassaflöden är exempelvis följande; betydande finansiella svårigheter hos emittenten eller gäldenären, att långgivaren beviljat låntagaren en eftergift som en följd av dennes finansiella svårigheter och som annars inte hade övervägts, ett avtalsbrott, såsom uteblivna eller försenade betalningar av räntor eller kapitalbelopp, att det är sannolikt att låntagaren kommer att gå i konkurs eller genomgå annan finansiell rekonstruktion samt negativ värdeutveckling på pantsatta tillgångar.

Det redovisade värdet efter nedskrivningar på tillgångar tillhörande kategorin lånefordringar och kundfordringar vilka redovisas till upplupet anskaffningsvärde beräknas som nuvärdet av framtida kassaflöden diskonterade med den effektiva ränta som gällde då tillgången redovisades första gången. Tillgångar med en kort löptid diskonteras inte. En nedskrivning belastar resultaträkningen. En nedskrivning återförs om det både finns bevis på att nedskrivningsbehovet inte längre föreligger och det har skett en förändring i de antaganden som låg till grund för beräkningen av det nedskrivna beloppet. Nedskrivningar av tillgångar inom kategorin lånefordringar och kundfordringar som redovisas till upplupet anskaffningsvärde återförs om en senare ökning av återvinningsvärdet objektivt kan hänföras till en händelse som inträffat efter det att nedskrivningen gjordes.

4.3 Försäkringstekniska avsättningar

De försäkringstekniska avsättningarna utgörs av Oreglerade skador. Se även not 24, Oreglerade skador.

4.3.1 Oreglerade skador

Avsättningar för oreglerade skador utgörs av uppskattade slutliga kostnader för att tillgodose alla krav som beror på händelser som har inträffat före räkenskapsårets utgång med avdrag för belopp som redan utbetalats med anledning av ersättningskrav. Periodens förändring av oreglerade skador redovisas i resultaträkningen.

4.3.2 Förlustprovning

Folksam LO Fondförsäkrings tillämpade redovisnings- och värderingsprinciper för försäkringstekniska avsättningar innebär automatiskt en provning av att avsättningarna är tillräckliga med avseende på förväntade framtida kassaflöden.

4.4 Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagare bär risk

Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk består av Fondförsäkringsåtaganden. Se även not 25, Fondförsäkringsåtaganden.

4.4.1 Fondförsäkringsåtaganden

Fondförsäkringsåtagande utgör en försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren (den försäkrade) bär placeringsrisk. Såväl försäkringsdelen som investeringsdelen redovisas som fondförsäkringsåtagande. Avsättningarna värderas till verkligt värde på de fonder som är kopplade till avtalen. Värdeförändringar redovisas över resultaträkningen. Det verkliga värdet fastställs med hjälp

av aktuella fondvärden som speglar det verkliga värdet på de finansiella tillgångar som finns i de fonder till vilka skulderna är länkade, multiplicerat med antalet andelar som tillräknas den försäkrade på balansdagen. Om de förväntade framtida intäkterna är lägre än förväntade rörliga kostnader, måste en avsättning göras.

4.5 Andra avsättningar

En avsättning är en skuld som är oviss vad gäller förfallotidpunkt och/eller belopp. En avsättning redovisas i balansräkningen när det uppstår en förpliktelse som en följd av en inträffad händelse, och det är troligt att ett utflöde av ekonomiska resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen samt en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras. Där effekten av när i tiden betalning sker är väsentlig, beräknas avsättningar genom diskontering av det förväntade framtida kassaflödet till en räntesats före skatt som återspeglar aktuella marknadsbedömningar av pengars tidsvärde och, om det är tillämpligt, de risker som är förknippade med skulden. En förpliktelse kan vara formell och informell. En avsättning redovisas enligt IAS 37. Om dessa villkor inte är uppfyllda redovisas ingen avsättning i balansräkningen, istället uppstår en eventalförpliktelse om kriterierna är uppfyllda för en eventalförpliktelse. Avsättningar omprövas vid varje bokslutstillfälle.

4.5.1 Pensioner och liknande förpliktelser

Pensionsförpliktelserna i Folksam LO Fondförsäkring omfattar avgiftsbestämda pensionsplaner.

4.5.1.1 Avgiftsbestämda pensionsplaner

Som avgiftsbestämda pensionsplaner klassificeras de planer där Folksam LO Fondförsäkrings förpliktelse är begränsad till de avgifter företaget åtagit sig att betala. I sådant fall beror storleken på den anställdes pension på de avgifter som företaget betalar till planen eller till ett försäkringsföretag och den kapitalavkastning som avgifterna ger. Följaktligen är det den anställda som bär den aktuariella risken (att ersättningen blir lägre än förväntat) och investeringsrisken (att de investerade tillgångarna kommer att vara otillräckliga för att ge de förväntade ersättningarna). Företagets förpliktelser avseende avgifter till avgiftsbestämda planer redovisas som en kostnad i resultaträkningen i den takt de intjänas genom att de anställda utfört tjänster åt företaget under en period.

4.6 Eventalförpliktelser

Under eventalförpliktelser redovisas förpliktelser som härrör från inträffade händelser som inte uppfyller krav på att redovisas som skuld eller avsättning. Detta då det inte är troligt att en kostnad kommer att uppstå och/eller att förpliktelsen inte kan beräknas med tillräcklig tillförlitlighet.

4.7 Koncernbidrag

Erhållna och lämnade koncernbidrag redovisas i Eget kapital. Skattekonsekvenser som kan uppstå i samband med koncernbidrag redovisas med utgångspunkt från den underliggande transaktionen, det innebär att skatt hänförliga till erhållna och lämnade koncernbidrag redovisas i eget kapital.

4.8 Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen är upprättad enligt indirekt metod, vilket innebär att den utgår från resultat före skatt justerat för icke likvidpåverkande poster samt förändringar i balansräkningen som har haft kassaflödespåverkan. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medför in- och utbetalningar. Företaget redovisar kassaflöde från löpande verksamhet, investeringsverksamhet och finansieringsverksamhet, med de anpassningar som krävs för försäkringsverksamhet. Den löpande verksamheten består av flöden från den huvudsakliga verksamheten, exempelvis premieinbetalningar, utbetalda försäkringsersättningar, resultat från kapitalförvaltning, driftskostnader. Investeringsverksamheten består av flöden från exempelvis immateriella och materiella tillgångar. Finansieringsverksamheten består av flöden från exempelvis, utdelningar. Med likvida medel avses banktillgodohavanden, vilket är samma post som kassa och bank i balansräkningen.

Not 2. Upplysningar om risker

Denna not beskriver Folksam LO Fondförsäkrings riskhantering och lämnar kvantitativa och kvalitativa upplysningar om försäkringsrisker, finansiella risker och verksamhetsrisker.

Företagets riskhanteringssystem

Folksam LO Fondförsäkrings riskhanteringssystem syftar till att skapa struktur och stöd för verksamheten i arbetet med att hantera risker. Riskhanteringssystemet omfattar strategier, processer, rutiner och metoder för hur risker ska identifieras, värderas/mätas, hanteras, övervakas, följas upp och rapporteras samt hur uppgifter och ansvar för detta är fördelat. Riskhanteringssystemet är formaliserat genom styrande regelverk i form av policyer, riktlinjer och instruktioner.

Eftersom syftet med risktagandet är att skapa värde för kunderna är risk en central komponent i Folksam LO Fondförsäkrings affärsmodeller. Risktagandet i företaget ska ske medvetet och kunna ställas i relation till företagets solvens- och kapitalstatus.

Riskfilosofi i sammandrag

Riskfilosofin anger Folksam LO Fondförsäkrings övergripande inställning till risk och risktagande. Företagets riskfilosofi är att risk ska tas medvetet och att risktagandet ska styras som en integrerad del av verksamhetsstyrningen. Företaget ska ta risker som förväntas addera sådant värde till kundnyttan att det motiverar tillskottet till det totala risktagandet. Risker som inte bedöms addera värde ska begränsas i den utsträckning som är ekonomiskt försvarbart. Företaget ska enbart ta risk inom områden där det finns ett stort kunnande och kapacitet att hantera risk.

Risktagandet styrs genom den formaliserade struktur som ges av företagets riskhanteringssystem. För att riskhanterings-systemet ska fungera och skapa nytta i den dagliga verksamheten arbetar Folksam LO Fondförsäkring kontinuerligt med att följa upp och stärka företagets riskkultur. Riskkulturen är resultatet av medarbetarnas värderingar, attityder och beteenden samt förståelse för riskernas natur och företagets principer för riskhantering.

Riskaptitramverket

Företagets riskaptitramverk, som beslutas årligen av styrelsen, är ett stöd för verksamheten vid styrning av företagets riskexponering. Riskaptitramverket består av komponenterna riskaptit, risktolerans, risk- och kapitalmått, eskaleringsrutiner och möjliga åtgärder. Riskaptitramverket binder samman företagets processer för mål- och strategiformulering, riskhantering och verksamhetsstyrning. Resultatet av företagets strategi- och affärsplaneringsprocess, samt företagets egen risk- och solvens-bedömning, ska stämmas av med gällande riskaptitramverk och utgör även underlag för riskaptitramverkets utformning.

Den kvalitativa riskaptiten uttrycks genom användandet av en skala från "söka" till "undvika". Risker som söks är risker som förväntas bidra positivt till företagets måluppfyllnad och där osäkerheten avseende möjligheten till måluppfyllnad är acceptabel och hanterbar. Risker som undviks är risker som företaget inte är villigt att exponera sig för då de positiva konsekvenserna inte förväntas överväga de negativa eller osäkerheten är större än vad företaget är villigt eller kapabelt att hantera. Risktoleransen uttrycker vilken nivå på dessa risker som styrelsen är villig att ta. Risktoleransen anges i form av en gräns med tillhörande eskaleringsrutiner och möjliga åtgärder som, i händelse av att toleransgränsen överträds, kan genomföras i syfte att återföra riskexponeringen inom risktoleransen.

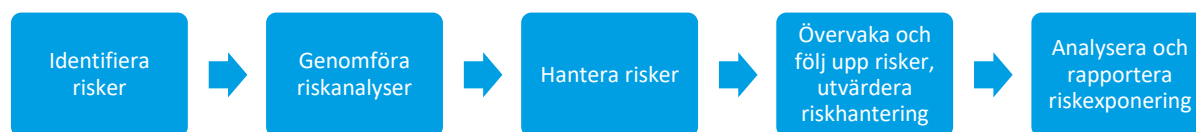
Riskbaserad verksamhetsstyrning

Folksam LO Fondförsäkrings riskhanteringssystem baseras på principen om riskbaserad verksamhetsstyrning. Detta innebär att förändringar i företagets riskexponering, som kan uppstå till följd av beslut på olika nivåer, styrs genom att riskerna på ett strukturerat och transparent sätt identifieras, analyseras och hanteras. Detta görs samordnat med övriga analyser som genomförs i verksamheten. Särskilt väsentliga områden som omfattas av riskbaserad verksamhetsstyrning är företagets strategi- och affärsplanering, förvaltning av kapital, produkt- och erbjudandehantering samt hantering av andra väsentliga verksamhetsförändringar.

Den samlade effekten som Folksam LO Fondförsäkrings övergripande strategier och affärsplaner har på riskexponering och kapitalbehov analyseras och stäms av mot riskaptiten genom en egen risk- och solvensbedömning. Styrelsen ges information om huruvida de långsiktiga mål och strategier samt affärsplaner och aktiviteter som föreslås är förenliga med företagets riskaptit och kapitalbehov både på kort och lång sikt. Styrelsen beslutar årligen den egna risk- och solvensbedömningen.

Riskhanteringsprocessen

Företagets riskhanteringsprocess är integrerad i verksamhetsprocesserna och består av de olika steg som beskrivs nedan.



Risker på både kort och lång sikt identifieras med hjälp av olika metoder beroende på kategorier av risk. Syftet med riskidentifieringen är att öka insikten om vilka händelser som kan uppstå och deras konsekvenser. Identifierade risker, inklusive deras orsaker och konsekvenser, dokumenteras och kategoriseras. Därefter sker en bedömning av riskernas sannolikhet och konsekvens. Värdering av konsekvenser görs utifrån kundpåverkan, påverkan på varumärke och ekonomisk påverkan. För risker som bedöms samverka eller enskilt ha stor påverkan på flera områden inom verksamheten tillämpas scenarioanalyser.

Företagets riskaptit är vägledande för beslut om hantering av risker och risktagandet begränsas av företagets risktolerans. Metod för hantering av enskilda risker eller kategorier av risker beror på riskens art, omfattning och komplexitet. Beslut tas om riskerna ska accepteras, reduceras, ökas eller elimineras. Verksamheten genomför beslutade åtgärder samt följer upp att åtgärderna får avsedd effekt. Riskhanteringsfunktionen övervakar och stödjer första ansvarslinjen och följer upp och utvärderar riskhanterande åtgärder. De risker som identifieras rapporteras kontinuerligt vidare i organisationen till berörda parter, inklusive riskhanteringsfunktionen. Rapporterings- och eskaleringsrutiner är anpassade efter organisationsstrukturen och vad som är mest lämpligt för respektive riskkategori.

Minst två gånger per år sammanställer riskhanteringsfunktionen en riskrapport där en samlad bild av riskläget återges till vd och styrelse. Riskrapporten innehåller såväl kvantitativ som kvalitativ information om företagets risker samt övergripande status på riskhanterande åtgärder. Därutöver rapporterar riskhanteringsfunktionen omgående till vd och/eller styrelse om det finns allvarliga brister avseende riskhantering eller om händelser inträffat som kan leda till en materiell förändring av företagets riskexponering.

Risk- och kontrollorganisation

Styrelsen i Folksam LO Fondförsäkring har det yttersta ansvaret för att verksamheten bedrivs med god riskhantering. Ansvaret för riskhantering inom företaget följer i övrigt principen om de tre ansvarslinjerna.

Första ansvarslinjen

Den första ansvarslinjen utgörs av verksamheten där riskerna tas, vilket även innebär ansvar för att riskerna hanteras. Inom första ansvarslinjen är affärsområdeschefer och chefer för centrala enheter ansvariga för att identifiera, analysera/värdera, hantera och dokumentera risker inom sina ansvarsområden. Detta innefattar även eventuell utlagd verksamhet. I chefsansvaret ingår att säkerställa god intern kontroll genom att se till att processer och rutiner möjliggör ett medvetet risktagande. Detta sker genom implementerade effektiva kontroller och övervakning av processer. Chefer på alla nivåer ansvarar för att den verksamhet de leder bedrivs enligt fastställda principer för riskhantering.

Alla medarbetare i företaget har, inom ramen för sina arbetsuppgifter, eget ansvar för att identifiera, hantera och rapportera risker. Medarbetarna ska även rapportera incidenter såväl som väsentliga brister, limitöverträdelser och andra avvikelser till närmaste chef och/eller till funktionerna i andra ansvarslinjen i enlighet med vid var tid gällande rutiner. Första ansvarslinjen ska ge andra och tredje ansvarslinjen tillgång till den information dessa behöver för att kunna genomföra kontroller och analyser av företagets riskexponering.

Andra ansvarslinjen

Den andra ansvarslinjen utgörs av aktuarie-, riskhanterings- och compliancefunktionerna. Dessa funktioner är underställda vd och stödjer vd och styrelse i deras arbete med att fullgöra sitt ansvar för riskhantering och regelefterlevnad i företaget. Inom andra ansvarslinjen har riskfunktionen ansvar för att utveckla och förvalta riskhanteringssystemet i enlighet med de krav och principer som anges i företagsstyrningspolicyn och övriga styrande regelverk för riskhantering. Riskhanteringsfunktionen ska stödja, övervaka och vid behov utmana första linjens identifiering, analys, värdering och hantering av risker. När det gäller risker i försäkringsrörelsen ansvarar aktuariefunktionen för motsvarande aktiviteter. Riskhanteringsfunktionen och aktuariefunktionen ska även tillhandahålla metod- och dokumentationsstöd och stödja första ansvarslinjen vid tillämpningen av dessa. Ansvar, uppgifter och rapporteringsrutiner för andra ansvarslinjens funktioner har fastställts i styrande regelverk. För att säkerställa ett aktivt informationsutbyte mellan ansvarslinjerna och öka

kvalitén i beslutsunderlag och rapportering till vd och styrelse finns en riskkommitté, där risk- och kapitalfrågor bereds och diskuteras. I riskkommittén är första och andra ansvarslinjen representerade.

Tredje ansvarslinjen

Den tredje ansvarslinjen utgörs av internrevisionen som arbetar på styrelsens uppdrag. Internrevisionen granskar och utvärderar riskhanteringssystemet, samt första och andra ansvarslinjens arbete med intern styrning och kontroll inklusive riskhantering. Ansvar och uppgifter för internrevisionen fastställs av styrelsen i styrande regelverk.

Styrelsens ansvar

Styrelsen är ytterst ansvarig för riskhanteringen. Ansvaret innebär bland annat att säkerställa att riskhanteringssystemet är ändamålsenligt och proportionerligt i förhållande till verksamhetens komplexitet och riskexponering. Styrelsen ansvarar även för uppföljning av att företagets riskhanteringssystem fungerar i enlighet med styrelsens avsikter. Styrelsen beslutar om företagets riskapitit och risktolerans och säkerställer att riskapititen och principerna för riskhantering ligger i linje med företagets långsiktiga mål, strategier och affärsplaner. Styrelsen ska även säkerställa att den får tillgång till information om, och har förståelse för, de materiella risker som företaget är eller kan bli exponerat för. Slutligen ska styrelsen säkerställa att information från riskhanteringssystemet beaktats vid styrelsebeslut, hur detta sker ska dokumenteras.

Verkställande direktörs ansvar

Vd ska leda företaget i enlighet med de regelverk styrelsen fastställt. Vd ska därutöver fastställa de styrande regelverk som behövs för att tydliggöra ansvar och genomförande av riskhantering.

Väsentliga risker i Folksam LO Fondförsäkring

Folksam LO Fondförsäkring definierar risk som osäkerhet om framtida händelser och deras effekter på företagets möjligheter att nå sina mål. Händelser kopplade till försäkringsavtalen eller finansiella händelser som kan påverka företagets möjligheter att nå sina mål kallas försäkringsrisker respektive finansiella risker. Risker kan även uppstå till följd av omvärldshändelser, internt beslutsfattande eller icke ändamålsenliga interna processer, system och bemanning. Dessa risker ryms inom kategorin verksamhetsrisker. I kommande avsnitt beskrivs Folksam LO Fondförsäkrings försäkringsrisker, finansiella risker samt verksamhetsrisker.

Försäkringsrisk

Folksam LO Fondförsäkring erbjuder sparandeförsäkring i form av fondförsäkring och ska vara ett ansvarstagande och pålitligt företag med god kontroll av försäkringsriskerna.

Den övergripande styrningen av försäkringsriskerna fastställs i de försäkringstekniska riktlinjerna och det försäkringstekniska beräkningsunderlaget. De försäkringstekniska riktlinjerna innehåller bland annat principer för hur försäkringstekniska avsättningar beräknas. Riktlinjerna är också styrande för uppföljningen av gjorda antaganden. Riktlinjer beslutas av styrelsen. I det försäkringstekniska beräkningsunderlaget, som beslutas av vd, anges vilka antaganden som ska gälla för att riktlinjerna ska uppfyllas. Aktuariefunktionen föreslår förändringar av försäkringstekniska riktlinjer medan chefsaktuarien föreslår förändringar av försäkringstekniskt beräkningsunderlag.

Hantering av försäkringsrisk

Hantering och värdering av risker i försäkringsverksamheten är grundläggande för alla försäkringsföretag. En sund prissättning av riskerna bidrar till Folksam LO Fondförsäkrings långsiktiga lönsamhet.

Risker förekommer i samband med tecknande av försäkring och i samband med beräkning av försäkringstekniska avsättningar. Riskerna i avsättningarna är dock begränsade på grund av att försäkringstagarna står den finansiella risken. Verktyg för riskhantering kan skilja sig åt mellan olika typer av risker.

Dödlighetsrisk

Med dödlighetsrisk avses risken för att Folksam LO Fondförsäkrings möjlighet att nå sina mål påverkas av en minskad dödlighet bland de försäkrade.

Risken hanteras genom att dödligheten i beståndet följs upp, och genom att dödlighetsantaganden uppdateras.

Driftkostnadsrisk

Med driftkostnadsrisk avses risken att Folksam LO Fondförsäkrings möjlighet att nå sina mål påverkas av förändringar av drifts-, anskaffnings- och skadebehandlingskostnader. Underskattade driftskostnader kan medföra förluster på grund av att intäkterna inte täcker kostnaderna och att otillräckliga avsättningar beräknas.

Förutsättningar för hantering av driftkostnadsrisken skapas genom uppföljning och utveckling av förbättrade metoder för att fördela driftskostnader.

Optionsrisk

Försäkringsprodukterna kan innehålla optioner att avsluta försäkringen på grund av flytt samt att avsluta premiebetalningen. Med annullationsrisk avses risken att Folksam LO Fondförsäkrings möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av att premiebetalningar upphör och/eller att försäkringskapital flyttas.

Försäkringstagaren har även en option att ändra till exempel utbetalningstidpunkt eller utbetalningstidens längd. I optionsrisk ingår, förutom annullationsrisk, även risken att Folksam LO Fondförsäkring inte når sina mål på grund av att dessa optioner utnyttjas i högre grad än förväntat. Hänsyn tas till optionsrisken vid lönsamhetsberäkningar och värderingar av försäkringsavtal.

Folksam LO Fondförsäkring följer regelbundet utvecklingen av utnyttjande optioner. Risken hanteras genom aktiva kundkontakter och produktutveckling. Vid flytt av försäkring till annat företag tas en avgift ut.

Koncentrationsrisk

Med koncentrationsrisk avses risken för att Folksam LO Fondförsäkrings möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av otillräcklig diversifiering av försäkringsrisker. Folksam LO Fondförsäkrings försäkringsverksamhet är inriktad på stora kollektiv. För kollektivavtalad försäkring har företaget ingen möjlighet att styra över riskspridningen men inom ett och samma kollektiv adderas en stor mängd oberoende risker vilket ger en riskutjämning i form av en större förutsägbarhet om den totala ersättningens omfattning.

Övrigt

Utöver ovan nämnda försäkringsrisker så kan förändringar i lagar och externa regelverk också få betydelse för Folksam LO Fondförsäkrings möjlighet att nå sina mål. Dessa hanteras bland annat genom omvärldsbevakning.

Mätning av försäkringsrisk

För att mäta hur exponerat företaget är mot försäkringsrisker beräknas ett internt kapitalkrav.

Mätning av försäkringsrisker sker även genom resultatuppföljning. Bland annat sker uppföljning av det så kallade riskresultatet och driftskostnadsresultatet.

Folksam LO Fondförsäkring har bland annat driftkostnadsrisk, optionsrisk samt långlevnadsrisk, där driftskostnadsrisk och optionsrisk är de risker som bedöms vara de största försäkringsriskerna. En förändring av driftskostnader samt nyttjande av optioner påverkar dock enbart avsättningarnas storlek om framtida förväntade kostnader för gällande försäkringar överstiger motsvarande framtida förväntade intäkter för dessa försäkringar.

Exponering mot försäkringsrisk

Hela Folksam LO Fondförsäkrings åtagande innebär en exponering mot driftkostnadsrisk och en övervägande del innebär även exponering mot optionsrisk. Cirka 21 procent av Folksam LO Fondförsäkrings åtaganden är exponerade mot långlevnadsrisker. Långlevnadsrisken är dock mycket begränsad då avtalen är sådana att dödlighetsantagandena kan ändras under försäkringstiden.

Rapportering av försäkringsrisk

Som ett led i Folksam LO Fondförsäkrings interna uppföljning och riskhantering informeras styrelsen löpande om utvecklingen av försäkringsriskerna. I Riskrapporten, riskfunktionens rapport om risker till vd och styrelse, ges en samlad bild av riskläget, inklusive försäkringsrisker. Riskrapporten innehåller såväl kvantitativ som kvalitativ uppföljning av risker.

I aktuarierapporten rapporterar aktuariefunktionen till styrelsen om förändrade metoder och modeller för hantering av bland annat försäkringsrisk i samband med beräkning av försäkringstekniska avsättningar. Extern rapportering sker i form av Aktuarieredogörelsen, i årsrapporten till Finansinspektionen, vilken innehåller en analys av årets legala riskresultat och driftsresultat.

Folksam LO Fondförsäkring tillämpar övergångsbestämmelser för verksamheten från och med 1 januari 2016, och tillämpar därmed den äldre regleringen. Detta innebär bland annat att Folksam LO Fondförsäkring rapporterar kapitalkrav beräknade i enlighet med Solvens I och Finansinspektionens trafikljus. Vidare rapporteras internt ett kapitalkrav som bygger på en egen bedömning av försäkringsriskerna.

I Folksam LO Fondförsäkrings egen risk och solvensbedömning beskrivs de risker som Folksam LO Fondförsäkring är, eller kommer att bli, exponerad för under den treåriga affärsplaneringsperioden 2020-2022.

Finansiella risker

Med finansiell risk avses risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av finansiella händelser. Exempel på händelser kan vara marknadshändelser såsom aktiekursfall eller förändring av marknadsräntor.

För att underlätta fondadministrationen för försäkringstagarnas räkning håller företaget ett handelslager med fondandelar för vilka företaget bär den finansiella risken. Utöver dessa tillgångar har företaget placeringstillgångar vilka sammantaget ska hållas inom de ramar som styrelsens placeringspolicy anger. Regulatoriska krav avseende skuldtäckning och solvens utgör ytterligare restriktioner som ska uppfyllas samt att den totala risknivån aldrig får vara högre än att grönt ljus erhålls i Finansinspektionens trafikljus.

Företaget är indirekt exponerat för marknadsrisk då intäkterna är beroende av storleken på kundernas förvaltade kapital. Värdet på kundernas fondbesittning påverkas av de marknadsrisker fonderna är exponerade mot. Företaget säkrar inte risker hänförliga till förändringar i värdet på kundernas investeringar eller de som uppkommer på grund av valutakursförändringar i dessa.

Styrelsen har det yttersta ansvaret för förvaltningen av företagets tillgångar och anger ramar och limiter för exponeringar samt riktlinjer för verksamheten. Vd ansvarar för att förvaltningen av företagets tillgångar sker inom de ramar och anvisningar som styrelsen givit samt för översynen av placeringsriktlinjerna.

Företagets tillgångar är fördelade i följande tillgångsportföljer:

- Placeringstillgångar för vilka försäkringstagare/ försäkrade står för den finansiella risken
- Handelslager, egna placeringstillgångar för att underlätta fondadministrationen
- Företagets egna placeringstillgångar utöver handelslagret

Uppföljning och riskkontroll avseende finansiella risker är organiserad genom att:

- Placeringarna stäms löpande av mot de begränsningar som ges av placeringsriktlinjerna.
- Handelslagrets storlek och fördelning stäms löpande av mot de nivåer som är fastställda av vd.
- Riskfunktionen ansvarar för att en självständig uppföljning av de finansiella riskerna och rapporterar dels omgående eventuella överträdelser till styrelsen och vd samt dels löpande utvecklingen av de finansiella riskerna.

Hantering av finansiella risker

Merparten av tillgångarna finns i tillgångsportföljen där försäkringstagarna står den finansiella risken. För övriga tillgångsportföljer anger placeringsriktlinjerna godkända tillgångsslag, instrument och motparter.

Marknadsrisker

Med marknadsrisk avses risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av förändringar i marknadspriser.

Marknadsrisken är en betydande risk för Folksam LO Fondförsäkring och delas i sin tur in i aktiekursrisk, ränterisk samt valutarisk. Dessa risker mäts m h a trafikljusberäkningar. Dessutom mäts marknadsrisken m h a ett internt kapitalkrav (ICR). I tabellerna nedan redovisas känslighetsanalyser för respektive risktyp.

Känslighetsanalys av aktiekursrisk

Med aktiekursrisk avses risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av förändringar i aktiekurser.

I tabellen nedan redovisas en känslighetsanalys av effekten på resultat före skatt och eget kapital vid en nedgång om 10 procent i marknadsvärdet på företagets egna aktieinnehav.

Tkr	2019		2018	
Känslighetsanalys aktiekursrisk	Marknadsvärde	Känslighet	Marknadsvärde	Känslighet
Investeringsfonder aktier	160 369	-16 037	339 644	-33 964
Nettopåverkan resultat före skatt		-16 037		-33 964
Nettopåverkan eget kapital		-12 605		-26 696

Känslighetsanalys av ränterisk

Folksam LO Fondförsäkring mäter räntekänslighet för tillgångar där försäkringstagarna inte bär marknadsrisken.

I tabellen nedan visas känslighetsanalys av ränterisken genom en redovisning av hur tillgångarnas storlek förändras vid en parallellförskjutning med + 1 procentenhet av den nominella marknadsräntan.

Tkr	2019		2018	
Känslighetsanalys ränterisk	Marknadsvärde	Känslighet	Marknadsvärde	Känslighet
Investeringsfonder räntebärande	1 677 729	-67 866	984 889	-23 121
Nettopåverkan resultat före skatt		-67 866		-23 121
Nettopåverkan eget kapital		-53 343		-18 173

Ränterisk kassaflöde

I tabellen nedan framgår hur en ökning eller sänkning av marknadsräntan på 0,5 % påverkar ränteintäkter respektive räntekostnader för tillgångar och skulder med räntebindningstid på upp till ett år.

Kassaflödesrisk, Tkr	2019	2018
Ökning av marknadsräntan		
Ränteintäkter för andra räntebärande finansiella instrument	1 552	2 100
Summa	1 552	2 100
Minskning av marknadsräntan		
Ränteintäkter för andra räntebärande finansiella instrument	-1 552	-2 100
Summa	-1 552	-2 100

Valutarisk

Med valutarisk avses risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av förändringar i valutakurser. I de fall tillgångar är exponerade mot andra valutor än svenska kronor uppstår valutarisk. Valutaexponering får endast förekomma mot de valutor där exponering kan uppstå genom placeringar i aktier och bolagsstrategiska innehav. Företagets försäkringsåtaganden är enbart fastställda i svenska kronor.

Folksam LO Fondförsäkring har en begränsad exponering mot valutakursrisk i företagets egna placeringar.

Kreditrisk

Med kredit-, motparts- och emittentrisk avses risker för att motparter eller emittenter inte fullgör sina finansiella förpliktelser och att eventuella säkerheter inte täcker fordran. Företaget har som policy att i huvudsak endast tillåta placeringar i värdepapper med hög kreditvärdighet och för en förteckning över godkända emittenter och motparter. Kredit- och motpartsriskerna i denna del av verksamheten bedöms därför vara små. Kreditrisk uppstår i placeringsverksamheten, men även inom återförsäkring.

Mätning av kreditrisk

Den kreditriskexponering (efter avdrag för förlustreserver, kvittning och efter värde av säkerheter) som företaget har i olika klasser av finansiella tillgångar framgår av tabellen nedan (maximal kreditexponering). Kredit- och motpartsriskerna bedöms vara små.

Tkr	2019			2018		
	Brutto	Erhållna säkerheter	Netto	Brutto	Erhållna säkerheter	Netto
Maximal kreditriskexponering						
Tillgångsklass						
Fordringar ¹⁾	90 365	-	90 365	10 534	-	10 534
Kassa och bank	310 304	-	310 304	419 943	-	419 943
Övriga upplupna intäkter	73 627	-	73 627	0	0	0
Summa i balansräkningen	474 296	-	474 296	430 477	-	430 477

¹⁾ Fordringar avseende direkt försäkring och övriga fordringar, exklusive skattefordringar som avser t.ex. mervärdeskatt.

2019

Kreditkvalitet exkl. återförsäkring, Tkr

Låg-hög kreditrisk ¹⁾	<u>Låg kreditrisk</u>					<u>Normal rating</u>		<u>Hög kreditrisk</u>			Brutto före kvittning och förlust-reserver- ingar
	AAA	AA	A	BBB	Utan rating	BB	Utan rating	B-CCC	Utan rating	Förfallna, nedskrivna, omförhandlade fordringar ³⁾	
Tillgångsklass											
Fordringar ²⁾	-	-	-	-	88 571	-	1 794	-	-	-	90 365
Kassa och bank	-	-	-	-	310 304	-	-	-	-	-	310 304
Upplupna ränteutgifter	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Övriga upplupna intäkter	-	-	-	-	-	-	73 627	-	-	-	73 627
Summa i balansräkningen	-	-	-	-	398 875	-	75 421	-	-	-	474 296
Summa	-	-	-	-	398 875	-	75 421	-	-	-	474 296
<i>Varav tillgångar med avtalsenliga kassaflöden i balansräkningen ¹⁾</i>	-	-	-	-	398 876	-	75 421	-	-	-	474 297
<i>Verkligt värde för tillgångar med avtalsenliga kassaflöden som inte har låg kreditrisk ¹⁾</i>	-	-	-	-	-	-	75 421	-	-	-	75 421

¹⁾ Under år 2018-2020 tillämpas ett tillfälligt undantag från den nya redovisningsstandarden IFRS 9 Finansiella instrument, upplysningar lämnas för att möjliggöra jämförelse med företag som tillämpar IFRS 9. Upplysningar avser att efterlikna de grupperingar som görs när IFRS 9 tillämpas utan att för den skull vara en fullständig tillämpning av det regelverket. Upplysningar om kreditkvalitet förtydligas genom att företaget delar in kvaliteten i grupper för låg, normal och vad företaget anser vara hög kreditrisk. Vidare lämnas separat information för Finansiella tillgångar med avtalsvillkor som vid särskilda datum ger upphov till kassaflöden som endast är betalningar av räntor och kapitalbelopp på det utestående kapitalbeloppet och som ingår i en affärsmodell där syftet är att inkassera avtalsenliga kassaflöden, avser t.ex. övriga fordringar och banktillgodohavanden för t.ex. leverantörsbetalningar. För upplysningar om avtalsenliga kassaflöden per slag av tillgång se not Finansiella tillgångar och skulder/Information om redovisade värden per kategori av finansiella instrument, där lämnas även information för jämförelseåret 2017. Upplysningar om låg, normal och hög kreditrisk för föregående år 2017 lämnas inte eftersom bedömning av kreditkvalitet för tillgångar som saknar externa kreditvärderingar inte blir relevant att upprätta i efterhand.

²⁾ Fordringar avser övriga fordringar, exklusive skattefordringar som avser t.ex. mervärdeskatt.

³⁾ Upplysning om förfallna, nedskrivna och omförhandlade fordringar lämnas för finansiella tillgångar med avtalsenliga kassaflöden som värderas till upplupet anskaffningsvärde.

2018

Kreditkvalitet exkl. återförsäkring, Tkr

Låg-hög kreditrisk ¹⁾	<u>Låg kreditrisk</u>					<u>Normal rating</u>		<u>Hög kreditrisk</u>			Brutto före kvittning och förlust-reserver- ingar
	AAA	AA	A	BBB	Utan rating	BB	Utan rating	B-CCC	Utan rating	Förfallna, nedskrivna, omförhandlade fordringar ³⁾	
Tillgångsklass											
Fordringar ²⁾	-	-	-	-	10 233	-	301	-	-	-	10 534
Kassa och bank	-	-	-	-	419 943	-	-	-	-	-	419 943
Övriga upplupna intäkter	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Summa i balansräkningen	-	-	-	-	430 176	-	301	-	-	-	430 478
Summa	-	-	-	-	430 176	-	301	-	-	-	430 478
<i>Varav tillgångar med avtalsenliga kassaflöden i balansräkningen ¹⁾</i>	-	-	-	-	421 159	-	301	-	-	-	421 460
<i>Verkligt värde för tillgångar med avtalsenliga kassaflöden som inte har låg kreditrisk ¹⁾</i>	-	-	-	-	-	-	301	-	-	-	301

¹⁾ Under år 2018-2020 tillämpas ett tillfälligt undantag från den nya redovisningsstandarden IFRS 9 Finansiella instrument, upplysningar lämnas för att möjliggöra jämförelse med företag som tillämpar IFRS 9. Upplysningar avser att efterlikna de grupperingar som görs när IFRS 9 tillämpas utan att för den skull vara en fullständig tillämpning av det regelverket. Upplysningar om kreditkvalitet förtydligas genom att företaget delar in kvaliteten i grupper för låg, normal och vad företaget anser vara hög kreditrisk. Vidare lämnas separat information för Finansiella tillgångar med avtalsvillkor som vid särskilda datum ger upphov till kassaflöden som endast är betalningar av räntor och kapitalbelopp på det utestående kapitalbeloppet och som ingår i en affärsmodell där syftet är att inkassera avtalsenliga kassaflöden, avser t.ex. övriga fordringar och banktillgodohavanden för t.ex. leverantörsbetalningar. För upplysningar om avtalsenliga kassaflöden per slag av tillgång se not Finansiella tillgångar och skulder/Information om redovisade värden per kategori av finansiella instrument, där lämnas även information för jämförelseåret 2017. Upplysningar om låg, normal och hög kreditrisk för föregående år 2017 lämnas inte eftersom bedömning av kreditkvalitet för tillgångar som saknar externa kreditvärderingar inte blir relevant att upprätta i efterhand.

²⁾ Fordringar avser övriga fordringar, exklusive skattefordringar som avser t.ex. mervärdeskatt.

³⁾ Upplysning om förfallna, nedskrivna och omförhandlade fordringar lämnas för finansiella tillgångar med avtalsenliga kassaflöden som värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Finansiell koncentrationsrisk

Med finansiell koncentrationsrisk avses risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av otillräcklig diversifiering av tillgångar, motparter eller emittenter. Företaget kan exponeras för koncentrationsrisk genom innehav av egna placeringstillgångar, handelslager i fonder samt banktillgodohavanden. Företagets egna placeringstillgångar, utöver placeringar i handelslagret, består per årsskiftet av innehav i fonder med räntebärande värdepapper och aktiefonder. Placeringarna i fonder sker så att en god riskspridning uppnås. I företagets handelslager finns normalt mindre belopp i fonder som tillhandahålls för kunders köp och försäljning av fondandelar. Dock kan det under kortare tidsperioder finnas större poster med fondinnehav som kan innebära en koncentrationsrisk. Sammantaget bedöms dock koncentrationsrisken som låg.

Mätning av finansiella koncentrationsrisker

Den finansiella koncentrationsrisken följs upp för stora koncentrationer av riskexponeringar.

Tkr	2019	2018
Väsentliga koncentrationer av kreditexponering		
Swedbank	308 857	323 492
Nordea	1 477	96 451

Likviditetsrisker

Företaget definierar likviditetsrisk som risken att företaget inte kan infria sina betalningsförpliktelser eller att finansiella transaktioner inte kan genomföras alternativt endast genomföras till avsevärd merkostnad, förlust eller oönskad riskexponering.

Företaget hanterar risken att inte kunna infria betalningar med hjälp av buffertar som står i proportion mot prognoser av likviditetsbehov. Företaget hanterar risken för att inte kunna genomföra finansiella transaktioner genom att tillgångarna placeras i fondandelar i de fonder som de försäkrade/försäkringstagarna erbjuds eller fonder med god likviditet som kan avyttras utan föregående avisering. Företagets likviditetsrisk anses vara av ringa betydelse i den totala riskbilden.

Återstående löptider

2019

Likviditetsrisk, Tkr	På anmodan	< 1 år	1-5 år	> 5 år	Utan löptid	Summa
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk (före avgiven återförsäkring)	118 758 681	-	-	-	-	118 758 681
Derivat	-	-	-	-	-	-
Andra finansiella skulder	-	98 321	-	-	-	98 321
Summa balansräkning	118 758 681	98 321	-	-	-	118 857 003
Kreditlöften	-	-	-	-	-	-
Summa utanför balansräkningen	-	-	-	-	-	-
Summa	118 758 681	98 321	-	-	-	118 857 003

2018

Likviditetsrisk, Tkr	På anmodan	< 1 år	1-5 år	> 5 år	Utan löptid	Summa
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk (före avgiven återförsäkring)	88 619 382	-	-	-	-	88 619 382
Derivat	-	-	-	-	-	-
Andra finansiella skulder	-	62 275	-	-	-	62 275
Summa balansräkning	88 619 382	62 275	-	-	-	88 681 657
Kreditlöften	-	-	-	-	-	-
Summa utanför balansräkningen	-	-	-	-	-	-
Summa	88 619 382	62 275	-	-	-	88 681 657

För upplysningar om förväntade löptider, se not Förväntade återvinningstidpunkter.

Verksamhetsrisker

Med verksamhetsrisk avses risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av händelser i verksamhetens omvärld eller interna miljö eller till följd av strategiska, affärsrelaterade eller operativa beslut. Verksamhetsrisk delas in i följande underkategorier:

Affärsrisk

Affärsrisk, som avser risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av strategiska eller affärsrelaterade beslut eller händelser utanför företagets direkta kontroll. Affärsrisker kan till exempel uppstå till följd av innovationer och marknadsförändringar, regelverksförändringar, makroekonomiska och politiska händelser eller vid strategiska eller affärsrelaterade beslut. Affärsriskerna påverkas av företagets förmåga att hantera förändringar. Affärsrisk delas in i omvärldsrisk (händelser utanför företagets direkta kontroll) och beslutsrisk (att strategiska eller affärsrelaterade beslut baseras på otillräckliga underlag eller analyser).

Operativ risk

Med operativ risk avses risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av händelser i den löpande verksamhetens genomförande, som uppstår till följd av processer, system eller människor.

Hantering av verksamhetsrisker

En grundläggande princip inom företaget är att risk ska tas medvetet och riskhanteringen är därför en integrerad del av verksamhetsstyrningen. Riskhanteringen i företaget sker systematiskt både i verksamhetsprocesserna (löpande verksamheten) som i affärsplanering och inför väsentliga förändringar. Vid riskidentifiering av verksamhetsrisker är utgångspunkten verksamhetens mål, en aktuell omvärldsanalys och nulägesbedömning, informationsklassning samt eventuella incidenter. Omvärldsanalysen ska innefatta bevakning av nya riskområden.

Riskhanteringsprocessen för verksamhetsrisk följer i allt väsentligt den process som beskrivs under rubrik "Riskhanteringsprocessen". Rapportering av verksamhetsrisker sker två gånger per år till vd och styrelse i den riskrapport som sammanställs av riskhanteringsfunktionen. Därutöver rapporterar riskhanteringsfunktionen sina analyser och bedömningar till Folksam LO koncernledning som en del av företagets affärsplaneringsprocess.

Kontinuitetsplanering

Om oönskade händelser inträffar trots att riskreducerande åtgärder har vidtagits begränsas konsekvenserna med hjälp av kontinuitetsplanering och krisberedskap. Kris- och kontinuitetsplaner är upprättade inom företaget och övas i syfte att kunna hantera en eventuell krisituation och begränsa effekterna av negativa händelser. Styrelsens övergripande mål och krav när det gäller kontinuitetshantering för Folksam LO Fondförsäkring tydliggörs i interna regelverk.

Incidenthantering

Incidenter rapporteras av alla medarbetare. Incidenterna kategoriseras och värderas och vidtagna åtgärder dokumenteras och följs upp. Till stöd för detta finns riktlinjer och instruktioner. Information om incidenter används vid identifiering och analys av verksamhetsrisker.

Kapitalhantering

I kapitalhanteringspolicyn fastställer styrelsen de övergripande principerna för kapitalhantering och likviditetshantering i Folksam LO Fondförsäkring. Policyn utgör styrelsens verktyg för styrning av företaget med avseende på härledning och hantering av målintervall, kapitalbas och likviditetsriskhantering.

Policyn säkerställer att företaget är ändamålsenligt kapitaliserat för att vid varje tidpunkt klara den dagliga driften, samt täcka risker och åtaganden i verksamheten. Detta möjliggörs genom regelbunden utvärdering av målintervall samt analys av solvenssituation i företaget. Kapitalhanteringsprocessen ska vara samordnad med affärsplanering, egen risk och solvensbedömning samt riskhanteringssystem för företaget. Kapitalhanteringen ska vara ändamålsenlig för styrning och måluppfyllnad, samt uppfylla alla gällande regelverkskrav. Kapitalhanteringen ska vara i enlighet med egen risk- och solvensbedömning och gällande affärsplaner för företaget.

Mål för kapitalisering

Företaget har definierat ett kapitalmål kompletterat med ett målintervall uttryckt som solvenskvot dvs. kapitalbasen dividerad med summan av erforderlig solvensmarginal för tjänstepensionsverksamheten. Kapitalmålet definieras som en långsiktig målbild kring vilken solvenskvoten tillåts fluktuera beroende av exempelvis svängningar på de finansiella marknaderna och variationer i försäkringsrörelsens resultat. Företaget ska vara kapitaliserat med låg till betryggande kapitalbuffert då ägarsituationen medför en mer komplex situation i de fall behov av kapitaltillskott uppstår. Kapitalbufferten ska täcka kapitalbehov avseende, avkastningsskatt, investeringar/tillväxt, förvärv samt behov av

eventuell ytterligare marknadsbuffert. Om företaget har en faktisk kapitalnivå som överstiger den övre kapitalmål-nivån ska kapital återgå till ägarna i form av utdelning.

Kapitalbas

I företagets kapitalbas ska ingå aktiekapital, reservfond, överkursfond, uppskjutna skattefordringar (netto).

Aktuell kapital-situation

Företaget har under 2019 genomfört en egen risk- och solvensbedömning för den treåriga affärsplaneringsperioden 2020 till 2022. Det övergripande syftet med den egna risk- och solvensbedömningen är att utifrån företagets strategier, affärsplaner och exponeringar bedöma företagets kapitalbehov samt säkerställa att företaget klarar att möta riskerna och det regulatoriska kapitalkravet.

Den egna risk- och solvensbedömningen visar att Folksam LO Fondförsäkring har en stabil finansiell situation och är tillräckligt kapitaliserat för att genomföra sin affärsplan.

För kvantitativa upplysningar se femårsöversikten.

Not 3. Premieinkomst

Tkr	2019	2018
Frigjord risksumma	141 412	113 899
Summa	141 412	113 899

Not 4. Övriga tekniska intäkter

Tkr	2019	2018
Fondrabatt från fondförvaltare	573 819	540 054
Övrigt	-	-
Summa	573 819	540 054

Från och med 2019 redovisas avgiftsuttaget för avkastningsskatten som en förändring av försäkringstekniska avsättningar. Jämförelseperioden är justerad med denna förändring varpå posten avkastningsskatt saknas i noten övriga tekniska intäkter.

Not 5. Intäkter från avtal med kunder

Folksam LO Fondförsäkring tillämpar IFRS 15 Intäkter från avtal med kunder från och med den 1 januari 2018. Noten nedan visar till största delen intäkter från avtal inom Folksam LO Fondförsäkrings fondförsäkringsverksamhet. Det innebär att avtal med en kund i detta sammanhang inte avser leasingavtal, försäkringsavtal eller avtal kopplat till finansiella instrument.

Folksam LO Fondförsäkring har kategoriserat intäkterna utifrån typ av tjänst. De olika tjänsterna är provisioner, administrationsavgift och flyttavgift. Se avsnitt 3.2 Intäkter från Investeringsavtal i not 1- redovisningsprinciper hur dessa intäkter redovisas.

Provisioner

För köp av fondandelar erhåller Folksam LO Fondförsäkring fondrabatt från respektive fondbolag, vilken beräknas i procent av respektive fonds nettoförvaltningsavgift och baseras på det totala värdet av innehavet i fonderna. Med nettoförvaltningsavgift avses aktuell förvaltningsavgift och viss administrativ avgift minskat med avgifter till förvaringsinstitut, revisorer och tillsynsavgifter. Förvaltningsavgiften kan variera från fond till fond. Fondrabatten regleras månadsvis eller kvartalsvis, efter utgången av aktuell period.

Administrationsavgift

I fondförsäkringsverksamheten uppkommer kostnader för bland annat administration, försäljning och kapitalförvaltning. För tackning av kostnaderna tas avgifter ut genom inlösen av fondandelar. Administrationsavgift belastar fondvärdet månadsvis genom inlösen av fondandelar och kan bestå av ett fast belopp och/eller en viss procent av fondvärdet.

Flyttavgift

För att täcka kostnader vid utflytt från Folksam LO Pension kan flyttavgifter tas ut. Avgifterna dras vid utflyttstillfället. Inom vissa kollektivavtalsområden dras en avgift som vidarefaktureras till valcentralerna.

Tabellen nedan visar intäkter per typ av tjänst:

Tkr	2019	2018
Typ av tjänst		
Provisioner	573 819	540 054
Administrationsavgift	46 473	46 517
Flyttavgifter	2 358	2 107
Summa intäkter från avtal med kunder	622 651	588 678

Not 6. Utbetalda försäkringsersättningar

Tkr	2019	2018
Arvsvinst	-111 012	-95 696
Skadebehandlingskostnader	-5 683	-4 452
Rabatter	-286 665	-246 017
Summa	-403 360	-346 165

Not 7. Driftskostnader

Tkr	2019	2018
Specifikation av resultatposten driftskostnader		
Anskaffningskostnader	-10 541	-11 664
Administrationskostnader	-118 959	-112 448
Summa	-129 500	-124 112
Övriga driftskostnader		
Skaderegleringskostnader ingående i Utbetalda försäkringsersättningar	-5 683	-4 452
Kostnader för finansförvaltning ingående i Kapitalavkastning, kostnader	-969	-24
Summa	-6 652	-4 476
Totala driftskostnader uppdelade på kostnadsslag		
Personalkostnader med mera	-6 363	-6 546
Lokalkostnader med mera	-227	-255
Avskrivningar	-	-
Andra verksamhetsrelaterade kostnader	-129 561	-121 787
Summa	-136 152	-128 588
Specifikation av arvode och kostnadsersättning till revisorer		
KPMG		
Revisionsuppdrag	-399	-250
Övriga tjänster	-29	-81
Summa	-428	-331

Under 2019 har 7 149 (2 990) tusen kronor kostnadsförts avseende utgifter för forskning, samt 26 894 (17 377) tusen kronor avseende utgifter för utveckling.

Utgifter för forskning och utveckling innefattar samtliga utgifter som direkt kan hänföras till forsknings- eller utvecklingsinvesteringar.

Not 8. Kapitalavkastning, intäkter

Tkr	2019	2018
Erhållna utdelningar	2 271	-
Ränteintäkter		
Koncernföretag	11	29
Övriga ränteintäkter	5 903	-
Övriga finansiella intäkter	0	363
Valutakursvinst netto	585	-
Realisationsvinst netto		
Aktier och andelar	22 550	27 341
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	165	-
Summa	31 484	27 733

Not 9. Orealiserade vinster på placeringstillgångar

Tkr	2019	2018
Aktier och andelar	74 277	-
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	10 914	2 980
Summa	85 191	2 980

Not 10. Kapitalavkastning, kostnader

Tkr	2019	2018
Kapitalförvaltningskostnader	-969	-24
Räntekostnader		
Koncernföretag	-5	-12
Övriga räntekostnader	-1 552	-2 126
Realisationsförlust netto		
Aktier och andelar	-	-3 961
Övriga finansiella kostnader	0	-30
Summa	-2 526	-6 153

Not 11. Orealiserade förluster på placeringstillgångar

Tkr	2019	2018
Aktier och andelar	-	-33 355
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	-
Summa	0	-33 355

Not 12. Nettoresultat per kategori av finansiella instrument

Tkr, 2019	Finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen				Summa
	Innehav som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handels-ändamål	Lån och andra fordringar	Övriga finansiella skulder	
Finansiella tillgångar					
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, koncernföretag	-	-	11	-	11
Aktier och andelar	99 835	-	-	-	99 835
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	16 861	-	-	-	16 861
Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk	25 522 045	-	-	-	25 522 045
Övriga fordringar	-	-	-179	-	-179
Kassa och bank	-	-	-929	-	-929
Summa	25 638 741	-	-1 097	-	25 637 644
Finansiella skulder					
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkring för vilka försäkringstagaren bär risk	-25 522 045	-	-	-	-25 522 045
Övriga skulder	-	-	-	-444	-444
Summa	-25 522 045	-	-	-444	-25 522 489
Nettoresultat finansiella tillgångar och skulder	116 696	-	-1 097	-444	115 155

Tkr, 2018	Finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen				Summa
	Innehav som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handels-ändamål	Lån och andra fordringar	Övriga finansiella skulder	
Finansiella tillgångar					
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, koncernföretag	-	-	19	-	19
Aktier och andelar	-10 008	-	-	-	-10 008
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	2 980	-	-	-	2 980
Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk	-3 711 608	-	-	-	-3 711 608
Övriga fordringar	-	-	-142	-	-142
Kassa och bank	-	-	-2 124	-	-2 124
Summa	-3 718 636	-	-2 247	-	-3 720 883
Finansiella skulder					
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkring för vilka ft bär risk	3 711 608	-	-	-	3 711 608
Övriga skulder	-	-	-	-32	-32
Summa	3 711 608	-	-	-32	3 711 577
Netto finansiella tillgångar och skulder	-7 028	-	-2 247	-32	-9 307

Not 13. Bokslutsdispositioner

Tkr	2019	2018
Periodiseringsfond		
Ingående balans	31 872	31 191
Avsättning /Upplösning	7 456	681
Utgående balans	39 327	31 872
Periodiseringsfond per räkenskapsår		
Periodiseringsfond räkenskapsår 2013	-	1 729
Periodiseringsfond räkenskapsår 2014	5 085	5 085
Periodiseringsfond räkenskapsår 2015	1 411	1 411
Periodiseringsfond räkenskapsår 2016	11 539	11 539
Periodiseringsfond räkenskapsår 2017	3 716	3 716
Periodiseringsfond räkenskapsår 2018	8 392	8 392
Periodiseringsfond räkenskapsår 2019	9 184	-
Summa	39 327	31 872

Not 14. Skatt på årets resultat

Tkr	2019	2018
Skatt på årets resultat		
Aktuell skattekostnad	-74 390	-72 502
varav avkastningsskatt	-66 481	-66 964
varav inkomstskatt	-7 909	-5 538
Uppskjuten skattekostnad/skatteintäkt	-17 525	20 646
Summa	-91 915	-51 856
Aktuell skattekostnad avseende avkastningsskatt		
Avkastningsskatt	-66 481	-66 964
Summa	-66 481	-66 964
Aktuell skattekostnad avseende inkomstskatt		
Periodens skattekostnad	-5 896	-5 538
Justering av skattekostnad hänförlig till tidigare år	-2 013	-
Summa	-7 909	-5 538
Specifikation av uppskjuten skattekostnad/skatteintäkt		
Uppskjuten skatt avseende temporära skillnader andra finansiella placeringstillgångar	-18 231	19 708
Uppskjuten skatt avseende förändring i skattesats ¹⁾	706	939
Summa	-17 525	20 646
Skatt avseende inkomstskatt		
Aktuell skatt avseende inkomstskatt	-7 909	-5 538
Uppskjuten skatt	-17 525	20 646
Summa	-25 434	15 108
Avstämning av effektiv skattesats avseende inkomstskatt		
Resultat före skatt	404 263	289 778
Avgår resultat i avkastningsbeskattad verksamhet	-297 659	-299 250
Summa resultat i inkomstbeskattad verksamhet	106 604	-9 472
Skatt enligt gällande skattesats, 21,4% (22,0%)	-22 813	2 084
Skatteeffekt andra ej avdragsgilla kostnader/ej skattepliktiga intäkter	-1 314	12 085
Skatteeffekt hänförlig till tidigare år samt ändrade skattesatser ¹⁾	-1 307	939
Redovisad effektiv skatt	-25 434	15 108

¹⁾ I juni 2018 beslutades att bolagsskatten ska sänkas och att sänkningen ska ske stegvis. För åren 2019-2020 sänks bolagsskatten till 21,4 procent och för åren 2021 och framåt sänks bolagsskatten till 20,6 procent. Vi har omvärderat uppskjutna skatteskulder och uppskjutna skattefordringar enligt nya regler och bolagsskattesatser.

Not 15. Andra immateriella tillgångar

Tkr	2019	2018
Ackumulerade anskaffningsvärden		
Ingående balans	-	-
Investeringar	3 870	-
Utgående balans	3 870	0
Ackumulerade avskrivningar		
Årets avskrivningar	-	-
Redovisade värden	3 870	-
Årets avskrivningar ingår i nedanstående rader i resultaträkningen		
Driftskostnader	-3 870	-

Avskrivningstid

Nyttjandeperioden för intern upparbetad immateriell tillgång är 7 år och skrivs av linjärt.

Under 2019 har 7 149 (2 990) tusen kronor kostnadsförts avseende utgifter för forskning, samt 26 894 (17 377) tusen kronor avseende utveckling. Utgifter för forskning och utveckling innefattar samtliga utgifter som direkt kan hänföras till forsknings- eller utvecklingsinvesteringar.

Not 16. Aktier och andelar

Tkr	2019	2018
Bokfört värde	380 341	338 636
Anskaffningsvärde	243 940	276 512
Verkligt värde	380 341	338 636
varav:		
Noterade aktier	380 341	338 636

Not 17. Obligationer och andra räntebärande värdepapper

Tkr	2019	2018
Bokfört värde	1 367 216	877 967
Anskaffningsvärde	1 340 185	861 850
Verkligt värde	1 367 216	877 968
Positiv/negativ skillnad till följd av att bokfört värde överstiger/understiger nominella värden.	27 031	16 117

Not 18. Övriga finansiella placeringstillgångar

Tkr	2019	2018
Företagsägd kapitalförsäkring		
Ingående balans	1 241	1 248
Skatter och avgifter	-13	-14
Utbetalning	-443	-73
Värdeförändring	40	80
Utgående balans	824	1 241

Not 19. Fondförsäkringstillgångar

Tkr	2019	2018
Bokfört värde	118 624 231	88 608 953
Verkligt värde	118 624 231	88 608 953

Not 20. Finansiella tillgångar och skulder

Information om redovisade värden per kategori av finansiella instrument

Tkr, 2019-12-31	Finansiella tillgångar/skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen		Lån och andra fordringar	Övriga finansiella skulder	Redovisat värde	Verkligt värde	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
	Innehav som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handelsändamål							
Tillgångar									
Aktier och andelar	378 300	2 042	-	-	380 341	380 341	380 341	-	-
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	1 367 087	129	-	-	1 367 216	1 367 216	1 367 216	-	-
Övriga finansiella placeringstillgångar	824	-	-	-	824	824	824	-	-
Fondförsäkringstillgångar	118 624 231	-	-	-	118 624 231	118 624 231	118 624 231	-	-
Övriga fordringar	-	-	90 365	-	90 365	90 365	-	-	-
Kassa och bank	-	-	310 304	-	310 304	310 304	-	-	-
Övriga upplupna intäkter	-	-	73 627	-	73 627	73 627	-	-	-
Summa finansiella tillgångar	120 370 442	2 170	474 297	-	120 846 909	120 846 909	120 372 613	-	-
Icke finansiella tillgångar	-	-	-	-	41 475	41 475			
Summa icke finansiella tillgångar	-	-	-	-	41 475	41 475	-	-	-
Summa tillgångar	120 370 442	2 170	474 297	-	120 888 385	120 888 385	120 372 613	-	-
Skulder									
Fondförsäkringsåtaganden	118 758 681	-	-	-	118 758 681	118 758 681	-	118 758 681	-
Övriga skulder	-	1 109	-	90 472	91 581	91 581	1 109	-	-
Övriga upplupna kostnader	-	-	-	6 741	6 741	6 741	-	-	-
Summa finansiella skulder	118 758 681	1 109	-	97 212	118 857 003	118 857 003	1 109	118 758 681	-
Icke finansiella skulder	-	-	-	-	104 435	104 435	-	-	-
Summa skulder	118 758 681	1 109	-	97 212	118 961 438	118 961 438	1 109	118 758 681	-

Not 20. Finansiella tillgångar och skulder

Information om redovisade värden per kategori av finansiella instrument

Tkr, 2018-12-31	Finansiella tillgångar/skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen		Lån och andra fordringar	Övriga finansiella skulder	Redovisat värde	Verkligt värde	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
	Innehav som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handelsändamål							
Tillgångar									
Aktier och andelar	337 065	1 571	-	-	338 636	338 636	338 636	-	-
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	876 969	999	-	-	877 968	877 968	877 968	-	-
Övriga finansiella placeringstillgångar	1 241	-	-	-	1 241	1 241	1 241	-	-
Fondförsäkringstillgångar	88 608 953	-	-	-	88 608 953	88 608 953	88 608 953	-	-
Övriga fordringar	-	-	22 694	-	22 694	22 694	-	-	-
Kassa och bank	-	-	419 943	-	419 943	419 943	-	-	-
Övriga upplupna intäkter	-	-	60 081	-	60 081	60 081	-	-	-
Summa finansiella tillgångar	89 824 228	2 570	502 718	-	90 329 516	90 329 516	- 89 826 798	-	-
Summa tillgångar	89 824 228	2 570	502 718	-	90 329 516	90 329 516	- 89 826 798	-	-
Skulder									
Fondförsäkringsåtaganden	88 619 382	-	-	-	88 619 382	88 619 382	-	88 619 382	-
Övriga skulder	-	4 859	-	54 500	59 359	59 359	4 859	-	-
Övriga upplupna kostnader	-	-	-	2 917	2 917	2 917	-	-	-
Summa finansiella skulder	88 619 382	4 859	-	57 417	88 681 658	88 681 658	- 4 859	88 619 382	-
Icke finansiella skulder	-	-	-	-	40 716	40 716	-	-	-
Summa skulder	88 619 382	4 859	-	57 417	88 722 374	88 722 374	- 4 859	88 619 382	-

Handelslager har flyttats med 1 571tkr avseende Aktier och andelar och med 999 tkr avseende Obligationer och andra räntebärande värdepapper från "Innehav som bestämts tillhöra kategorin" till "Innehav för handelsändamål" verkligt värde via resultaträkningen. Negativt handelslager har flyttats med 4 859 tkr från "Övriga finansiella skulder" till "Innehav för handelsändamål" verkligt värde via resultaträkningen. Ingen omklassificering har gjorts.

Not 20. Finansiella tillgångar och skulder

Tillfälligt undantag från IFRS 9 Finansiella instrument, verkligt värde¹⁾

Tkr	2019-12-31		2018-12-31	
	Finansiella tillgångar med avtalsenliga kassaflöden SPPI ²	Andra finansiella tillgångar ³	Finansiella tillgångar med avtalsenliga kassaflöden SPPI ²	Andra finansiella tillgångar ³
Tillgångar				
Aktier och andelar	-	380 341	-	338 636
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	1 367 216	-	877 968
Övriga finansiella placeringstillgångar	-	824	-	1 241
Fondförsäkringstillgångar	-	118 624 231	-	88 608 953
Övriga fordringar	90 365	-	22 694	-
Kassa och bank	310 304	-	419 943	-
Övriga upplupna intäkter	73 627	-	60 081	-
Summa finansiella tillgångar	474 297	120 372 613	502 718	89 826 798

¹⁾ Under år 2018-2020 tillämpas ett tillfälligt undantag från den nya redovisningsstandarden IFRS 9 Finansiella instrument, upplysningar lämnas för att möjliggöra jämförelse med företag som tillämpar IFRS 9. Upplysningar lämnas för finansiella tillgångar och avser att efterlikna de grupperingar som görs när IFRS 9 tillämpas utan att för den skull vara en fullständig tillämpning av det regelverket.

²⁾ Avser finansiella tillgångar med avtalsvillkor som vid särskilda datum ger upphov till kassaflöden som endast är betalningar av räntor och kapitalbelopp på det utestående kapitalbeloppet och som ingår i en affärsmodell där syftet är att inkassera avtalsenliga kassaflöden, avser t.ex. övriga fordringar och banktillgodohavanden för t.ex. leverantörsbetalningar. Tillgångarna värderas till upplupet anskaffningsvärde.

³⁾ Andra finansiella tillgångar avser alla andra finansiella tillgångar som inte hänförs till kategorin finansiella tillgångar med avtalsenliga kassaflöden. Tillgångarna värderas till verkligt värde via resultaträkningen.

Information om finansiella instruments verkliga värden

I ovanstående tabell lämnas upplysningar om hur verkligt värde bestämts för de finansiella instrument som värderas till verkligt värde i balansräkningen. Uppdelning av hur verkligt värde bestämts görs utifrån följande tre nivåer.

Nivå 1: enligt priser noterade på en aktiv marknad för samma instrument

Nivå 2: utifrån direkt eller indirekt observerbar marknadsdata som inte inkluderas i nivå 1

Nivå 3: utifrån indata som inte är observerbara på marknaden

Ingen betydande överföring har skett mellan nivå 1, 2 och 3 under året.

Information om verkligt värde för finansiella tillgångar och skulder som inte värderas till verkligt värde i balansräkningen

För finansiella tillgångar och skulder som inte värderas till verkligt värde i balansräkningen, övriga fordringar, kassa och bank, övriga upplupna intäkter, övriga skulder och övriga upplupna kostnader anses det bokförda värdet reflektera det verkliga värdet.

Not 21. Förväntade återvinningstidpunkter för tillgångar och skulder

Tkr	2019			2018		
	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt
Tillgångar						
Immateriella tillgångar	-	3 870	3 870			
Aktier och andelar	2 041	378 300	380 341	1 571	337 065	338 636
Obligationer och räntebärande värdepapper	129	1 367 087	1 367 216	999	876 968	877 967
Övriga placeringstillgångar	442	382	824	441	800	1 241
Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagare bär placeringsrisk	1 875 410	116 748 821	118 624 231	1 315 417	87 293 536	88 608 953
Övriga fordringar	127 586	-	127 586	22 694	-	22 694
Andra tillgångar	310 304	-	310 304	419 943	-	419 943
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	74 012	-	74 012	60 081	-	60 081
Summa tillgångar	2 389 924	118 498 461	120 888 385	1 821 146	88 508 369	90 329 515
Skulder och avsättningar						
Försäkringstekniska avsättningar						
Oreglerade skador	23 185	-	23 185	21 127	-	21 127
Försäkringstekniska avsättningar för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk						
Fondförsäkringsåtaganden	1 875 410	116 748 821	118 624 231	1 315 423	87 293 961	88 609 384
Skuld till försäkringstagarna	134 450	-	134 450	9 997	-	9 997
Andra avsättningar						
Pensioner och likande förpliktelser	550	474	1 024	547	994	1 541
Skatteskuld	36 600	-	36 600	17 881	-	17 881
Skulder avseende direktförsäkring	471	-	471	72	-	72
Övriga skulder	134 562	-	134 562	59 359	-	59 359
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	6 915	-	6 915	3 011	-	3 011
Summa skulder och avsättningar	2 212 143	116 749 295	118 961 438	1 427 418	87 294 955	88 722 373

Not 22. Övriga fordringar

Tkr	2019	2018
Fordringar på koncernföretag	-	1 216
Fordringar på närstående	1 883	-
Skattefordringar	-	12 160
Pågående handel	86 688	9 017
Övriga fordringar	39 014	301
Summa övriga fordringar	127 586	22 694

Not 23. Förändringar i eget kapital

Hänvisning görs till rapport över förändringar i eget kapital.

Not 24. Aktiekapital

	2019	2018
Antal aktier	100 000	100 000
Kvotvärde, kronor	1 000	1 000

Not 25. Disposition av företagets vinst**Förslag till vinstdisposition**

Styrelsen och vd föreslår stämman att för år 2019 redovisade balanserade vinstmedel samt årets vinst om totalt 1 671 225 090 kronor balanseras i ny räkning.

Till bolagsstämmans förfogande står:

- balanserat resultat	1 358 877 095,00
- årets resultat	312 347 994,87
Totalt, kronor	1 671 225 089,87

En överföring om 3 870 475 kronor från fritt eget kapital till fond för utvecklingsutgifter i bundet eget kapital har skett.

Fonden får inte användas till förlusttäckning.

Not 26. Oreglerade skador

Tkr	2019	2018
Avsättning för utbetalningar och flyttning		
Ingående bokfört värde	21 127	14 042
Inlösta fondvärden för utbetalning	2 856 068	2 729 963
Utbetalningar under året	-2 854 011	-2 722 878
Summa	23 185	21 127

Not 27. Fondförsäkringsåtaganden

Tkr	2019	2018
Ingående balans	88 619 382	87 525 617
Inbetalda premier	8 020 652	7 404 857
Utbetalda ersättningar	-3 448 993	-2 711 761
Rabatt på investeringsavtal	191 018	246 017
Värdeförändring på placeringstillgångar	25 522 045	-3 711 608
Avgifter	-48 831	-48 624
Avkastningsskatt	-66 455	-66 954
Riskresultat dödlighet	-30 394	-18 203
Andra förändringar	258	41
Utgående balans	118 758 681	88 619 382

Not 28. Pensioner och liknande förpliktelser

Tkr	2019	2018
Ingående balans	0	332
Kostnader för tjänstgöring innevarande period	-	-
Räntekostnad	-	11
Aktuariella vinster och förluster	-	-424
Övrigt	-	81
Utgående balans	-	0
Antaganden för förmånsbestämda förpliktelser		
Diskonteringsränta	-	2,18%
Framtida löneökning	-	3,46%
Framtida ökning av inkomstbelopp	-	3,46%
Framtida ökning av pensioner	-	1,96%
Avgångsintensitet	-	5,00%
Livslängdsantaganden	-	FFFS 2007:31
Tkr	2019	2018
Företagsägd kapitalförsäkring	1 024	1 542
Pensionsförpliktelse 62-åringar	-	0
Summa	1 024	1 542

Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser i moderföretaget avser ej tryggade förpliktelser enligt kollektivavtal. Anställda födda 1955 eller tidigare och som var anställda den 1 juni 2006 har rätt att gå i pension vid 62 års ålder, för övriga anställda gäller 65 år. Den som har möjlighet att gå vid 62 års ålder kan maximalt få en ersättningsnivå motsvarande cirka 65 procent av pensionsmedförande lön fram till 65 års ålder.

När den anställda väljer att gå i pension vid 62 års ålder gör Folksam en kompletterande premieinbetalning för att täcka pensionsförmånen fram till 65 års ålder. Beräkning av avsättning för pensioner och liknande förpliktelser har gjorts med antagande om att cirka 50 procent utnyttjar möjligheten till förtida pensionsavgång.

Ytterligare information om pensionsåtaganden lämnas i Not 34 Medelantal anställda samt löner och ersättningar.

Not 29. Övriga skulder

Tkr	2019	2018
Skuld till kund avseende pågående handel	121 448	9 032
Övriga skulder	3 499	39 440
Summa	124 947	48 472

Not 30. Uppskjuten skatteskuld

Tkr	2019	2018
Uppskjutna skattefordringar (-) och skatteskulder (+)		
Aktier och andelar	28 208	4 518
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	5 590	11 755
Summa	33 798	16 273

I juni 2018 beslutades att bolagsskatten ska sänkas och att sänkningen ska ske stegvis. För åren 2019-2020 sänks bolagsskatten till 21,4 procent och för åren 2021 och framåt sänks bolagsskatten till 20,6 procent. Vi har omvärderat uppskjutna skatteskulder och uppskjutna skattefordringar enligt nya regler och bolagsskattesatser.

Not 31. Ställda säkerheter

Tkr	2019	2018
Övriga ställda säkerheter (bokfört värde)		
Företagets egna tillgångar	1 745 387	1 627 737
För försäkringstagarnas räkning registerförda tillgångar:		
Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisken	118 624 231	88 608 953
Totalt ställda säkerheter	120 369 618	90 236 690

Ställda säkerheter

I händelse av obestånd har försäkringstagarna förmånsrätt i de registerförda tillgångarna. Folksam LO Fondförsäkring har rätt att föra tillgångar in och ut ur registret så länge som tillgångarna enligt Försäkringsrörelselagen överstiger de åtaganden som företaget har mot försäkringstagarna. De försäkringstekniska åtagandena uppgår till 118 781 866 (88 640 509) tusen kronor.

Not 32. Eventualförpliktelser

Tkr	2019	2018
Eventualförpliktelser	-	-

Not 33. Upplysningar om närstående

Närstående parter

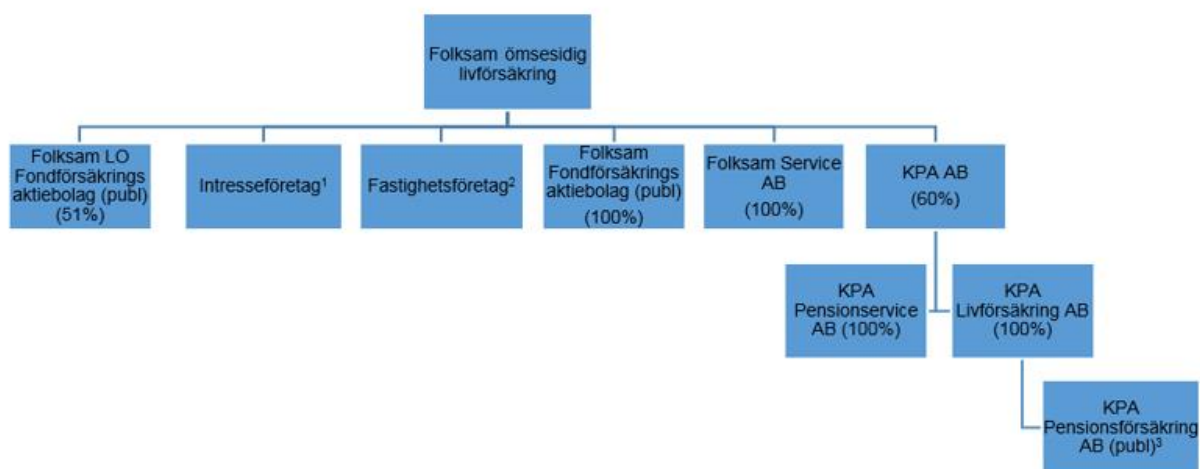
Denna not innehåller en beskrivning av väsentliga relationer mellan Folksam LO Fondförsäkring och närstående företag inom Folksam (Folksam Sak-koncernen respektive Folksam Liv-koncernen, inklusive KPA Pension) samt övriga närstående parter. Samtliga företag inom Folksam definieras som närstående. Se bild över legal struktur nedan.

Övriga närstående parter utgörs av nyckelpersoner, nyckelpersoners nära familjemedlemmar (enligt definitionen i IAS 24) samt företag som står under bestämmande eller betydande inflytande av nyckelpersoner eller deras nära familjemedlemmar. Med företag avses alla typer av företag och organisationer förutom företag i Folksam och företag/organisationer med inflytande i Folksam genom styrelserepresentation. Nyckelpersoner överensstämmer med de ledande befattningshavare för vilka upplysning lämnas avseende "Ersättning och förmåner till ledande befattningshavare" i not 34. Det förekommer inga transaktioner med övriga närstående parter utöver normala kundtransaktioner på marknadsmässiga villkor.

Som närstående parter räknas inte de organisationer som har styrelserepresentation i företag inom Folksam. Dessa agerar inte i direkt eget intresse utan representerar försäkringstagarna.

Bolagsstruktur i Folksam

Folksam består av två koncerner. Folksam Sak-koncernen och Folksam Liv-koncernen. Bilden nedan visar legal struktur för Folksam Liv-koncernen. Detaljerad redovisning av samtliga Sak-koncernföretag finns i årsredovisning för Folksam ömsesidig sakförsäkring och samtliga Liv-koncernföretag finns i årsredovisning för Folksam ömsesidig livförsäkring.



¹Detaljerad redovisning av andelar i intresseföretag i Folksam Liv-koncernen finns i not 19-20 i årsredovisning för Folksam Liv.

²Detaljerad redovisning av dotterföretag i Folksam Liv-koncernen finns i not 18-19 i årsredovisning för Folksam Liv.

³Detaljerad redovisning av dotter- och intresseföretag finns i not 17-18 i årsredovisning för KPA Pensionsförsäkring AB (publ).

Upplysningar om hur närstående transaktioner ingås och följs upp

Varje år beslutar styrelsen om en verksamhetsplan som bland annat beskriver ekonomiska mål och nyttjandet av gemensamma resurser. Vid ska regelbundet under året informera styrelsen om prognos och utfall av verksamhetsplan. Principiella avvikelser från beslutad verksamhetsplan ska godkännas av styrelsen. I samband med årsbokslutet ska den slutliga fördelningen av kostnader mellan företagen beslutas av styrelsen.

Kostnadsfördelning

Varje företag, verksamhetsområde och produkt ska bära sina direkta och /eller indirekt hänförliga kostnader. Driftskostnader fördelas så långt som möjligt efter faktiskt nyttjande på företag och produkt. Exempel på sådana kostnader är datorutrustning, lokaler och telefoni. För övriga kostnader görs en bedömning av faktiskt nyttjande, utifrån bland annat tidsredovisning, antal transaktioner eller antal försäkringar kopplade till kostnaden. Exempel på sådana kostnader är utnyttjande av vissa stödenheter och marknadsföring.

Överenskommelser

Den kostnadsfördelning som överenskommits på övergripande nivå operationaliseras genom att interna överenskommelser upprättas mellan kostnadsställen/företag som interndeberas. Överenskommelserna dokumenteras och innehåller uppgifter om hur uppföljning och kontroll ska utföras.

Internränta

Internränta betalas för fordringar och skulder mellan företag inom Folksam. Räntan är STIBOR 1 vecka. I Folksam LO Fondförsäkring uppgick internräntan 2019 till en intäkt om 16 (29) tusen kronor och kostnad om 5 (11) tusen kronor.

Garantier

Inga garantier har ställts ut av Folksam LO Fondförsäkring till förmån för annat företag i Folksam.

		2019				2018			
Följande transaktioner har skett mellan Folksam LO Fondförsäkring och närstående parter inom:									
Folksam Liv koncernen, Tkr		Erlagd	Erhållen	Fordran	Skuld	Erlagd	Erhållen	Fordran	Skuld
Moderföretag:				-	6 532			-	7 581
	Administrativt stöd	2 698	-			651	-		
	Försäkringsrörelsen	4 808	1 700			5 351	200		
	IT	57 704	-			21 594	-		
Koncernföretag:				1 883	550			1 216	413
	Administrativt stöd	621	-			1 642	-		
	Försäkringsrörelsen	-	638			-	86		
Summa		65 830	2 338	1 883	7 081	29 238	286	1 216	7 994
Folksam Sak koncernen, Tkr									
Moderföretag:				-	2 534			-	2 892
	Administrativt stöd	4 451	-			6 159	-		
	Försäkringsrörelsen	5 212	-			6 130	-		
	IT	5 830	-			4 024	-		
	Kapitalförvaltning	969	-			-	-		
Summa		16 462	-	-	2 534	16 313	-	-	2 892
Summa		82 292	2 338	1 883	9 615	45 551	286	1 216	10 886

Försäkringsrörelsen består av kostnader för bland annat distribution, skadehantering, kundservice, försäkringsadministration och den gemensamma marknadsorganisationen. Bland IT-transaktionerna ingår bland annat datautrustning, drift och utveckling av system, trycksaker samt telefoni. Administrativt stöd avser kostnader inom övriga centrala enheter, exempelvis kostnader för lokal, personalkostnader, kommunikation, redovisning, revision och marknadsföring.

Not 34. Medelantal anställda samt löner och ersättningar

Medelantal anställda i Sverige ¹	2019	2018
Tjänstemän	3	3
varav män	0%	31%

¹Folksam tillämpar tillikaanställning vilket innebär att personalen är anställd i flera företag inom Folksam. Varje anställd är organisatoriskt placerad på ett kostnadsställe. Ett kostnadsställe kan endast tillhöra ett företag. Den anställdes lönekostnader belastar initialt det organisatoriskt tilldelade kostnadsstället, varefter lönekostnaderna fördelas mellan kostnadsställen inom Folksam i förhållande till utfört arbete. Utifrån tillikaanställningsmodellen är medelantalet anställda i Folksam LO Fondförsäkring 44 (41) personer.

Löner, ersättningar och övriga förmåner, Tkr	2019	2018
Styrelse	-335	-237
Vd	-1 565	-1 541
Andra ledande befattningshavare	-3 731	-3 694
Summa ledande befattningshavare	-5 631	-5 472
Sociala kostnader ¹⁾	-1 952	-1 498
varav pensionskostnader vd, inklusive löneskatt	-494	-892
varav pensionskostnader andra ledande befattningshavare, inklusive löneskatt	-1 668	-2 792

¹⁾ Inklusive upplösning av pensionsavsättningar

	2019		2018	
Fördelning kvinnor och män, ledande befattningshavare, antal	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Styrelse	7	4	7	4
Vd	1	-	1	-
Andra ledande befattningshavare	4	-	3	1
Summa kvinnor och män, ledande befattningshavare	12	4	11	5

Ersättningspolicy

Ersättningspolicy för Folksam LO Fondförsäkring utgår från Folksam Livs ersättningspolicy samt de grundläggande värderingarna inom Folksam och har som mål att långsiktigt attrahera, motivera och behålla kvalificerade medarbetare med rätt kompetens vilka bidrar till att Folksam LO Fondförsäkring når sina mål och strategier på kort och lång sikt. Ersättningen ska vara individuell och differentierad, den ska motivera goda prestationer och önskvärda beteenden samt bidra till ett sunt risktagande som ligger i linje med ägarnas och kundernas förväntningar på Folksam LO Fondförsäkring. Ersättningarna ska utformas och bestämmas utan hänsyn till kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Folksam LO Fondförsäkring har en restriktiv hållning till rörliga ersättningar. För att minimera överdrivet risktagande samt undvika intressekonflikter där kundens intressen inte tas till vara med tillbörlig omsorg så utgår inga rörliga ersättningar inom Folksam LO Fondförsäkring utöver kollektiva program baserade på Folksam Livs övergripande mål fastställda av styrelsen för Folksam Liv och som gäller för alla anställda inom Folksam Liv inklusive dotterföretag.

För vd utgår ingen rörlig ersättning. För övriga anställda inom Folksam LO Fondförsäkring som kan påverka företagets risknivå utgår ingen rörlig ersättning dock med undantag för kollektiva program baserade på Folksam Livs övergripande mål vilka är fastställda av styrelsen för Folksam Liv och som gäller för alla anställda inom Folksam Liv inklusive dotterföretag.

Beslutsgång för ersättningspolicy

Folksam LO Fondförsäkrings ersättningspolicy är fastställd av Folksam LO Fondförsäkrings styrelse.

Ersättningsutskottet

Inom Folksam LO Fondförsäkring har styrelseordföranden ersättningsutskottets roll.

Not 34. Medelantal anställda samt löner och ersättningar forts.

Anställda som kan påverka Folksams risknivå

Folksam LO Fondförsäkring har identifierat de anställda som väsentligen kan påverka risknivån i företaget. Denna grupp av anställda utvärderas löpande och kan ändras beroende på den påverkan de har från tid till annan. Anställda som kan påverka risknivån i Folksam LO Fondförsäkring är vd samt tillikaanställda i centrala kontrollfunktioner.

Folksams belöningsprogram

Folksam har ett belöningsprogram som omfattar samtliga medarbetare inom Folksams verksamhet utom för vd, koncernledning, vd/vice vd i dotterföretagen och chef internrevision. Syftet med belöningsprogrammet för 2019 var att skapa fokus på Folksams strategi och övergripande mål; att Folksam ska ha försäkrings- och pensionssparandebanshens mest nöjda kunder samt ett ökat kostnadsfokus. Nöjda kunder samt att hålla nere driftkostnaderna utgjorde de belöningsgrundande målen i belöningsprogrammet. Belöningsprogrammet kan falla ut med 0 kronor till maximalt 20 000 kronor per medarbetare beroende på grad av måluppfyllelse. Utfallet i belöningsprogrammet växlas obligatoriskt till en avsättning i en individuell tjänstepensionsförsäkring.

Ersättning styrelse och utskott ³⁾

2019 Tkr	Styrelse- arvode	Risk- och kapital- tillskott	Övriga förmåner	Sociala kostnader ¹⁾	Totalt
Styrelsens ordförande					
Anna-Karin Laurell ²⁾	-	-	-	-	-
Styrelsens vice ordförande					
Christoffer Jönsson	-47	-16	-	-20	-83
Övriga styrelseledamöter					
Sannah Bäcklin, fr o m apr	-62	-23	-	-27	-112
Carina Aho Laitinen ²⁾	-	-	-	-	-
Linn Edström Larsson, fr o m juni ²⁾	-	-	-	-	-
Eva Fredriksson ²⁾	-	-	-	-	-
Karin George af Klercker ²⁾	-	-	-	-	-
Inger Hjærtström	-62	-	-	-20	-82
Karolina Håkansson, t o m apr ²⁾	-	-	-	-	-
Jörgen Nyberg	-54	-	-	-17	-72
Sven Olander	-62	-	-	-20	-82
Anders Olson ²⁾	-	-	-	-	-
Anna Maria Stenberg Carlsson, t o m apr	-8	-	-	-2	-10
Summa ersättning styrelse och utskott	-296	-39	-	-105	-440

2018 Tkr	Styrelse- arvode	Risk- och kapital- tillskott	Övriga förmåner	Sociala kostnader ¹⁾	Totalt
Styrelsens ordförande					
Anna-Karin Laurell, fr o m apr ²⁾	-	-	-	-	-
Elisabeth Sasse, t o m apr ²⁾	-	-	-	-	-
Styrelsens vice ordförande					
Christoffer Jönsson, fr o m apr	-38	-	-	-12	-50
Kjell Ahlberg, t o m apr	-	-	-	-	-
Övriga styrelseledamöter					
Carina Aho Laitinen, fr o m apr ²⁾	-	-	-	-	-
Eva Fredriksson ²⁾	-	-	-	-	-
Karin George af Klercker ²⁾	-	-	-	-	-
Inger Hjærtström	-46	-	-	-14	-60
Karolina Håkansson ²⁾	-	-	-	-	-
Michael Lundin, t o m apr ²⁾	-	-	-	-	-
Jörgen Nyberg	-53	-	-	-17	-70
Sven Olander	-53	-	-	-17	-70
Anders Olson ²⁾	-	-	-	-	-
Anna Maria Stenberg Carlsson	-46	-	-	-14	-60
Summa ersättning styrelse och utskott	-237	-	-	-74	-311

¹⁾ Varav inga pensionskostnader

²⁾ Interna ledamöter erhåller inget arvode

³⁾ Under året utbetalda arvoden

Arvodesnivåer styrelsen, Tkr	2019	2018
Sammanträdesarvode per tillfälle ¹⁾	-7,8	-7,7

¹⁾ Avser styrelseledamöter exkl. ledamöter som sitter i koncernledningen.

Arvoden till ledamöter i Risk- och kapitalutskott, Tkr	2019	2018
Sammanträdesarvode per tillfälle	-7,8	-

Not 34. Medelantal anställda samt löner och ersättningar forts.

Löner, ersättningar, arvoden och förmåner, Tkr

Vd	2019	2018
Mia Liblik		
Grundlön	-1 555	-1 532
Övriga förmåner och ersättningar ¹⁾	-11	-9
Pensionskostnad ²⁾	-494	-892
Summa	-2 059	-2 433
Andra ledande befattningshavare		
Andra ledande befattningshavare 4 (4) personer, varav 2 (4) personer med rörlig ersättning		
Grundlön	-3 659	-3 635
Övriga förmåner och ersättningar ¹⁾	-72	-60
Pensionskostnad ²⁾	-1 668	-2 792
Summa ⁴⁾	-5 399	-6 486

¹⁾ Övriga förmåner och ersättningar avser huvudsakligen lunchförmåner.

²⁾ Pensionskostnader avser kostnader hänförligt till respektive år.

³⁾ I posten "Andra ledande befattningshavare" ingår ersättning som betalas av annat koncern- eller närstående företag 3 042 (3 216) Tkr.

Ersättningar till ledande befattningshavare

Principer

Ersättningen till vd utgörs av grundlön, övriga förmåner och pension. Det finns inga rörliga ersättningar eller övriga ersättningar till ledande befattningshavare. Till styrelsens ordförande och ledamöter inklusive arbetstagarrepresentanter utgår arvode enligt bolagsstämans beslut. Ledamöter som sitter i koncernledningen erhåller inte styrelsearvode i de dotterföretagsstyrelser de sitter i. Övriga Folksamanställda som sitter i styrelser erhåller ett mötesarvode om 0 (0) kronor per styrelsemöte. Externa styrelseledamöter har ett sammanträdesarvode på 7 800 (7 650) kronor vilket betalas ut i samband med bolagsstämman.

Pension

Vd omfattas av den kollektivavtalade tjänstepensionsplanen, KTP. Några ytterligare utestående pensionsförpliktelser för styrelse och vd finns inte.

Avgångsvederlag

Inga avtal om avgångsvederlag finns utan Vd har 6 månaders uppsägningstid.

Övrig information om ersättningar till anställda enligt Finansinspektionens föreskrift FFFS 2015:12

Räkenskapsårets kostnadsförda totalbelopp för avgångsvederlag uppgick till 0 kronor. Räkenskapsårets ackumulerade totalbelopp för avgångsvederlag uppgick till 0 kronor och räkenskapsårets utbetalda avgångsvederlag uppgick till 0 kronor.

Not 35. Tvister

Det förekommer inte några tvister som i väsentligt avseende kan påverka företagets finansiella ställning.

Not 36. Händelser efter balansdagen

Coronavirusets framfart är oroande och skapar stor volatilitet på de finansiella marknaderna. Folksam LO Fondförsäkring är dock finansiellt stabilt och vi kan stå emot turbulens. Företaget har i verksamheten haft en god förberedelse i form av kontinuitetsplaner, vilka har aktiverats. Den operationella verksamheten har därför kunnat upprätthållas tillfredsställande, vilket vi räknar med att kunna vidmakthålla. Vi följer naturligtvis utvecklingen mycket noggrant.

Styrelsen och vd:s underskrifter

Stockholm den mars 2020

Anna-Karin Laurell
Styrelsens ordförande

Christoffer Jönsson

Anders Olson

Eva Fredriksson

Inger Hjærtström

Karin George af Klercker

Linn Edström

Sannah Bäcklin

Carina Aho Laitinen

Jörgen Nyberg

Sven Olander

Mia Liblik
Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse lämnades / 2020

KPMG AB
Anders Bäckström
Auktoriserad revisor

Definitioner och begrepp

Aktiefonder

En fond som placerar sitt kapital i aktier och andra aktierelaterade instrument. Avkastningen är i regel starkt kopplad till hur den aktiemarknad där fonden investerar utvecklas.

Direktavkastning, i procent

Kapitalavkastning, intäkter, i förhållande till det genomsnittliga verkliga värdet på posterna; placeringstillgångar, placeringstillgångar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk samt kassa och bank. Med Kapitalavkastning, intäkter menas, utdelning på aktier och andelar, ränteintäkter m.m.

Erforderlig solvensmarginal

Den minsta nivå, beräknad utifrån verksamhetens art och omfattning, som kapitalbasen ska uppgå till enligt Försäkringsrörelselagen.

Försäkrad

Den person som omfattas av försäkringen.

Försäkringstagare

Den som har ingått försäkringsavtal med ett försäkringsföretag.

Förvaltningskostnadsprocent

Driftskostnader jämte skaderegleringskostnader, i förhållande till det genomsnittliga verkliga värdet på posterna; placeringstillgångar, placeringstillgångar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk samt kassa och bank. Med driftskostnader menas anskaffningskostnader och administrationskostnader.

ICR

Med ICR avses det interna kapitalkravet

ICR-kvot

Med ICR-kvot avses kapitalbas i förhållande till internt kapitalkrav (ICR).

Kapitalavkastning

Intäkter och kostnader samt realiserade vinster och förluster på placeringstillgångarna i årets resultat.

Kapitalbas (enligt solvens I)

Kapitalbasen består av eget kapital inklusive obeskattade reserver med avdrag för immateriella tillgångar.

Kapitalbas (enligt solvens II)

Kapital basen består av primärkapital och tilläggskapital som har godkänts av Finansinspektionen.

I primärkapital ingår följande poster, den positiva skillnaden mellan tillgångar och skulder, inklusive försäkringstekniska skulder samt efterställda skulder. Tilläggskapital är en post som inte ingår i primärkapitalet men som kan krävas in för att täcka förluster.

Konsolideringskapitalet

Konsolideringskapital utgörs av i balansräkningen redovisat eget kapital, obeskattade reserver, uppskjuten skatt samt övervärden och undervärden i placeringstillgångar som inte redovisats i balansräkningen.

Medelantal anställda

Medelantalet anställda beräknas med utgångspunkt från antalet arbetstimmar, betald tid, relaterad till en årsarbetstid, exklusive ombud.

Placeringstillgångar

Tillgångar som har karaktären av kapitalplacering, det vill säga räntebärande värdepapper, aktier och fondandelar.

Premieinkomst

Som premie redovisas frigjord risksumma som uppstår då hela eller delar av fondvärdet tillfaller företaget vid försäkrads dödsfall.

SCR-kvot

Med SCR-kvot avses kapitalbas i förhållande till solvenskapitalkrav.

Solvenskapitalkrav (enligt solvens II)

Solvenskapitalkravet utgör den minsta storlek på det medräkningsbara primärkapitalet som krävs för att försäkringsföretaget med 99,5 procents sannolikhet ska ha tillgångar under kommande tolv månader som täcker värdet av åtagandena gentemot försäkringstagare och andra ersättningsberättigade på grund av försäkringar.

Solvenskvot

Förhållandet mellan kapitalbas och legalt solvenskrav. Solvenskravet är erforderlig solvensmarginal för tjänstepensionsverksamhet.

Solvensmarginal

Solvensmarginalen är den lägsta nivå som kapitalbasen ska uppgå till. Den beräknas utifrån verksamhetens art och omfattning.

Totalavkastning, i procent

Kapitalavkastning, intäkter jämte värdeförändringar och realisationsresultat vid försäljning av placeringstillgångar i förhållande till det genomsnittliga verkliga värdet på posterna; placeringstillgångar, placeringstillgångar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk samt kassa och bank. Med Kapitalavkastning, intäkter menas, utdelning på aktier och andelar, ränteintäkter m.m.

Bolagsbenämningar

Folksam och Folksamgruppen

Folksam och Folksamgruppen omfattar Folksam Liv-koncernen och Folksam Sak-koncernen. I begreppet koncern ingår konsoliderade och ej konsoliderade företag.

Folksam Liv-koncernen

I de finansiella rapporterna används begreppet koncern för att beskriva konsoliderade och ej konsoliderade företag. I koncernens balans- och resultaträkningar med tillhörande noter avses företag som konsolideras. Folksam Liv konsoliderar dotterföretag som står under bestämmande inflytande. Intresseföretag konsolideras och är de företag i vilka koncernen har ett betydande inflytande, men inte ett bestämmande inflytande. För information om vilka företag som ingår i koncernen se not Aktier och andelar i koncernföretag samt not Aktier och andelar i intresseföretag.

Folksam Sak-koncernen

I de finansiella rapporterna används begreppet koncern för att beskriva konsoliderade och ej konsoliderade företag.

I koncernens balans- och resultaträkningar med tillhörande noter avses företag som konsolideras. Folksam Sak konsoliderar dotterföretag som står under bestämmande inflytande. Intresseföretag konsolideras och är de företag i vilka koncernen har ett betydande inflytande, men inte ett bestämmande inflytande. För information om vilka företag som ingår i koncernen se not Aktier och andelar i koncernföretag samt not Aktier och andelar i intresseföretag.

Folksam Liv-gruppen

Avser den försäkringsgrupp som rapporteras enligt Solvens II-regelverket, för Folksam Liv motsvarar det företag som ingår i Folksam Liv-koncernen det vill säga företag som både konsolideras och ej konsolideras i de finansiella rapporterna.

Folksam Sak-gruppen

Avser den försäkringsgrupp som rapporteras enligt Solvens II-regelverket, för Folksam Sak motsvarar det företag som ingår i Folksam Sak-koncernen det vill säga företag som både konsolideras och ej konsolideras i de finansiella rapporterna. Det som skiljer mellan Folksam Sak-koncern (finansiella rapporter) och Folksam Sak-gruppen (Solvens II) är hur vissa företag konsolideras. Ett företag kan t ex klassificeras som intresseföretag i de finansiella rapporterna men i Solvens II ingår de inte i gruppen då regelverket i Solvens II innebär en strikt gräns på att innehav mindre än 20 procent inte ingår i gruppen.

Sicklaön Bygg Invest konsolideras som intresseföretag i de finansiella rapporterna men ingår inte i gruppen enligt Solvens II utan tas upp som ett externt innehav.